Ч. 209 (15.020). Львів, середа 21. вересня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол
чвертрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА оригінальні англійські ФАБРИКА ОДЯГІВ Рот і Рудерфер Львів, Леґіонів 3/ . (над кіном Паляс)

Французький уряд принняв анґльо-французьку постанову у чехословацькій справі.

Французька рада міністрів зібралась на півторагодинне засідання та одноголосно приняла звіт прем. Даладіє і мін. Бонне про льондонські розмови та постанови у чесько-судетській справі. Мін. Сарро видав у тій справі пресовий комунікат.

Уряд збереться вдруге мабуть щойно тоді, як дістане відповідь з Праги.

БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД ПОГОДИВСЯ НА АНҐЛЬО-ФРАНЦУСЬКИЙ ПЛЯН РОЗВЯЗКИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО ПИТАННЯ.

В понеділок перед полуднем зібралися британські міністри на засідання, де прем. Чемберлен і мін. Галіфакс познайомили їх з ухваленим у неділю пляном ліквідації чесько-німецького конфлікту. Уряд одноголосно заапробував цей плян. Подробиці пляну оголосять щойно після другої стрічі Чемберлена з Гітлером та після переговорів з Прагою.

Про недільні постанови поінформовано Америку та британські домінії.

ПРЕМІЄР ЧЕМБЕРЛЕН ПЕРЕГОВОРЮЄ З ОПОЗИЦІЄЮ.

Прем. Чемберлен з мін. Галіфаксом приняв провідників соціялістичної опозиції, Етлі та Ґрінвуда, і поінформував їх про хід анґльо-французьких розмов.

Опісля у премієра був провідник ліберальної опозиції Сінклер.

ПЕРЕД ДРУГОЮ СТРІЧЕЮ ЧЕМБЕРЛЕНА З ГІТЛЕРОМ.

Гітлер стрінеться з Чемберленом у Ґодесберґу над Райном. До того містечка зїхалося багато журналістів, — усі готелі переповнені. У вівторок зїзджаються вищі урядовці німецького міністерства закордонних справ.

Термін зустрічі ще офіційно не оголошений. — загально міркують, що вона відбудеться в середу.

АНҐЛЬО-ФРАНЦУСЬКИЙ ПЛЯН ДОРУЧЕНО ПРЕЗИДЕНТОВІ БЕНЕШОВІ.

Британський посол Ньютон та французький посол Делякруа доручили през. Бенешові текст анґльо-французького пляну у справі Чехословаччини. Чехословацька рада міністрів зібралась на засідання під проводом Бенеша.

ЩО НА ТЕ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ УРЯД?

Чехословацьке посольство у Парижі заперечило поголоску, немовби праський уряд приняв франко-британський плян у чеській справі.

ДАЛЯДІЄ ТА БОННЕ ПОЇДУТЬ ДО ПРАГИ?

Як говорять у Парижі, прем. Даладіє виїде з мін. Бонне до Праги, щоб намовити чеський уряд приняти анґльо-французький плян.

Наради французьких і британських соціялістів

У СПРАВІ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ.

Начальна рада британської партії праці та професійних спілок відбула 5-годинну нараду. Як стверджує комунікат, начальна рада приняла звіт делеґації, яка переговорювала з прем. Чемберленом, розглянула міжнародне положення та **рішила скликати на вівторок і середу нараду зі співучастю представників французької соціялістичної партії, професійних спілок, II. інтернаціоналу та міжнародньої федерації проф. спілок.**

Чеський літак над німецькою територією.

В понеділок пополудні чеський літак перелетів німецький кордон коло Цінвальду та кружляв коло 10-ох хвилин над німецькою територією у висоті 300—400 метрів, опісля вернувся до Чехословаччини.

СУДЕТСЬКІ НІМЦІ НЕ ПЛАТЯТЬ ПОДАТКІВ.

На протест проти терору судетські німці перестали платити податки; цей „податковий страйк" поширюється на всі области, заселені німцями. У цій справі відбулось у Празі засідання директорів усіх скарбових урядів під проводом міністра скарбу.

ПОЛЬЩА ОБСАДЖУЄ ЧЕХОСЛОВАЦЬКИЙ КОРДОН.

ПАТ повідомляє: З огляду на військову підготову у прикордонних районах Чехословаччини та на масовий наплив дезертирів з чехословацької армії, польсько-чеський кордон скріплено окремими відділами охорони погранична.

Протичеські демонстрації в Будапешті.

Вчора вечором зорґанізувався в Будапешті похід, який перейшов перед посольствами Італії, Німеччини та Польщі з приязними окликами, опісля намагався дійти до чехословацького посольства, але поліція не допустила його.

Демонстранти кидали протичеські оклики та домагались ревізії тріянонського договору, що прилучив до Чехословаччини великі мадярські простори.

—o—

Присилайте передплату!

БУДИНКИ

в будові аж до часу їх викінчення і уживання, фабрики і фабричні будинки, більші млини водні, турбінові і машинові, цегольні, будинки провізоричні до часового ужитку, будинки в яких міститься театральна саля, якщо саля займає бодай половину будинку (нпр. салі „Народніх Домів" і Читалень „Просвіти") є вільні від примусового обезпечення в П.З.У.В. Ці будинки кожний українець обезпечує на повну вартість у

ТОВАРИСТВІ ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР"
ЛЬВІВ, ВУЛ. РУСЬКА Ч. 20.

Любов батьківщини і державна зрада.

Львів, 20. вересня 1938.

Конрад Генляйн був — після президента Чехословацької Републики та її премієра — безперечно першою фіґурою у державі, більшою від усіх чеських державних достойників. Очевидно, члени уряду, як чеські патріоти, до нього, німецького патріота — ставились радше як до національно-політичного противника, ніж співгромадянина держави, з яким мали спір на тему державного устрою, системи правління і шляхів розвитку держави. А проте його шанували, з ним переговорювали як рівний з рівним і були б напевне проголосили якнайбільшу перемогу уряду евентуальну згоду Конрада Генляйна — прийняти міністерський портфель. Але на персональні концесії ніякий шануючий себе провідник народу не йде. Що-ж до масових концесій для німецької меншини — то чеський уряд не квапився: він зволікав, полагоду важкої і пекучої проблеми узалежнив від морочливої формалістичної процедури, обіцював, але спершу не конкретизував обіцянок, потім їх негайно не реалізував, піддягав впливам націоналістичної чеської вулиці, словом, грав ту прозору гру, яку й програв. Програв не тільки тому, що німецький натиск був надто сильний, але головно тому, що первісний рівнорядний відпір, що його протиставила німецькому натискові франко-англійська прилюдна опінія, — з ходом чеської гри постепенно був щораз слабший. Франко-англійська опінія не мала зрозуміння для тієї чеської гри, проволіканням справи хвилювалася одинаково з німцями і таким робом симпатіями наближувалась до німецької сторони. І дійшла врешті до переконання, що нема їй ніякого змислу наражувати свій — французький і анґлійський — нарід, свій край, всю Европу і може ввесь земний гльоб на небувалий у дотеперішній історії світа потоп крови тільки на те, щоб крити гру чеських націоналістичних патріотів-державників, які так уперто і так короткозоро боронили не тільки цілости держави, але і її дотеперішнього державного устрою та хибної системи правління — всупереч домаганням мільйонів національних меншин, які проти того устрою і тієї системи протестували. І дійшло до моменту, коли лідер найбільшої, найсильнішої і найкраще зорґанізованої меншини зрозумів та відчув, що далі переговорювати вже нема чого і пощо: колесо історії перекотилось уже понад переговори і гра кабінетних розмов стала анахронічною. І той політик, громадянин держави, який ще вчора був контрагентом уряду та кандидатом до найвищих державних почестей. —

Д-р Михайло Дубовий
ВЕРНУВСЯ
та ординує у шкірних і венеричних недугах та лікарській косметиці
при ВУЛ. КОСТЮШКА 4.
(напроти „Народньої Гостинниці").

через ніч став державним зрадником. Його проголосили бунтівником, за ним розписали стежні листи. Той сам діяч, який урядував як голова уряду держави в державі, висилав до центрального уряду своїх відпоручників, свобідно їздив на переговори та за інструкціями до голови сусідньої могутньої матірньої держави, — мусів мерщій утікати, а безпосередньо порозумівались зі своїми земляками-однодумцями в краю — може сьогодні тільки тоді, коли вдасться йому крадькома передістатись під плащем ночі крізь кордон, що його береже військо і поліція...

Це щось інше і складніше, ніж фільософія державних переворотів та революцій, у яких учорашні володарі стають вигнанцями, вязнями чи навіть деліквентами, а вчорашні вигнанці і вязні — найвищими державними достойниками. У даному випадку річ іде не про конфлікт між суспільними ідеями та політичними групами, а між національним та державним патріотизмом, між любовю рідного краю та льояльністю супроти держави, в межах якої той рідний край опинився, між свідомістю всенаціональної спільноти та почуттям обовязку супроти законів держави та почуттям спільноти з усіми її громадянами. Річ іде про конфлікти між національними меншинами та державою, в якій увесь апарат і все законодавство лежить у руках національної більшости: одного державного народу, що займає упривілеєне в державі верховодне становище.

Історики меншинєвого права виводять його від дуже давніх дат і прецеденсів. Фактично, у нинішньому розумінні, поняття національної меншини і її прав таке молоде, як молоде поняття сучасної модерної нації, що виходить далеко поза межі розуміння збірноти, яка говорить одною мовою та живе на одній території. Сучасний націоналізм мусів змодифікувати відношення між державою та національними меншинами. Проблема надзвичайно ускладнена тим, що поруч із величезним зростом національно-політичної свідомости всіх недержавних народів, зростає націоналізм панівної державної нації і то у формі ексклюзивізму, який проявляється передусім у змаганні зберігти свою надрядну та упривілеєну позицію. Через те та більшість громадян, яку творить панівна державна нація, утотожнює поняття держави і нації, обидва ті поняття вважає тавтольогією, тоді, коли всі національні меншини бачать величезну ріжницю між поняттям нації і держави. Конфлікт виринає з моментом, коли панівна нація вважає, що призначенням держави є скріпити становище її, державної нації, — скріпити її в усіх напрямках, отже і чисельно, себто змінити у свою користь відсоткове відношення поодиноких етнічних груп у державі. Проти такого становища мусять виступати національні меншини, які боронять тези, що держава це надрядна установа, в якій усі громадяни рівні, не тільки формально, але й фактично, і тому вона та її адміністраційні органи не можуть ставати на позиції тільки одної етнічної групи громадян. З моментом, коли держава і її органи вступають зі свого надрядного становища на позицію суперницької воюючої сторони, з тим моментом конфлікт приймає драматичний характер.

Драматичний характер приймає конфлікт між національною меншиною та державою, яку репрезентує у життєвій практиці панівний нарід, тоді, коли розхилюються „ножиці" між любовю батьківщини та льояльністю супроти державному. Бо основне джерело конфлікту у тому, що не всі громадяни держави мають і люблять ту саму батьківщину: одні утотожнюють свою батьківщину з державою, інші ці поняття розмежовують. Батьківщиною для чеських німців є Німеччина, хоч уродились вони і їхні предки на тій землі, яка належала і до історичної Чехії і належить до новітньої Чехословаччини. Закарпатський чи румунський українець не може визнати своєю батьківщиною Чехословаччину чи Румунію, так само, як поляк у ЧСР, у Совітах, чи денебудь у світі, найльояльніший супроти тамошніх державних законів, не може почувати своєю батьківщиною інший край, як Польщу. Погодити це почуття рідного національного патріотизму з почуттям державної льояльности — це зусилля, що його вимагають від національних меншин: вимагає цього міжнародне меншинєве право, державні закони та вся структура національно мішаних держав. Але чи вдасться це чи ні — це залежить у першу чергу не від меншин, лише від державних панівних націй: від їх підходу до проблеми відношення між державою і нацією, від форми, в якій вони покликали до життя свої держави, від устрою їх держав та їх внутрішньої системи правління.

Цю складну проблему вміла розвязати Швайцарія, в якій німці і французи, не позбуваючись німецького чи французького національного патріотизму, є вірними і щирими швайцарцями, швайцарськими державними патріотами. Цю проблему розвязала повоєнна Бельгія, зводючи до мінімум спір між флямандцями і вальонами. Трагедією Чехословаччини було, що вона — стараючись подекуди йти назустріч вимогам національних меншин, даючи напр. німцям на державний кошт рідне шкільництво від народнього до високого, проте конвульсійно зберігала упривілеєне надрядне становище чехів, як господарів держави і громадян першої категорії, маючи одночасно у себе деякі меншини на найвищому ступні розвитку та з могутніми матірними державами, як їх моральними і політичними протекторами. Витворився парадокс, що його не можна було на довшу мету втримати, повстала квадратура кола, якої не можна було розвязати.

І сьогодні Чехословаччина переживає трагічні дні. Чехословацька република з кожною дальшою телеграмою з Берліна, Парижа, Риму і Льондону стає щораз більше предметом, а не підметом міжнароднього життя. Німці, французи, англійці та італійці накреслюють сьогодні у своїх кабінетах нову мапу Чехословаччини, знаючи, що вона мусить прийняти диктат, не маючи сили ні змоги воювати на власну руку за збереження територіяльного статус кво. Але трагедія Чехословаччини не вичерпується фактом, що Чехословаччину намагаються зредукувати до ролі такої держави, яка мусить зрезигнувати з амбіцій бути співвирішним чинником у проблемах середньої (а через свій союз з Францією і Совітами — також західньої і східньої) Европи. Сутньою трагедією Чехословаччини є мабуть те, що вона має сьогодні сотні тисяч і міліони — потенціяльних державних зрадників. Бо чейже ніхто не вірить запевненням чеського радія та чеської преси, що крім Конрада Генляйна і тих близько тридцяти тисяч судетських німців, що переступили німецький кордон, що всі інші німці у ЧСР — найбільш супроти ЧСР льояльні, а на свого вождя огірчені, і нічого більше не бажають собі, як спокою. З моментом, коли появився наказ арештувати Конрада Генляйна — його престіж політика і провідника народу тільки зріс, бо він придбав ще ореол мученика за народню справу. Політик і народній мученик, який політично програє, може щонайвище придбати собі у своїх земляків сентимент, може перейти до леґенди, до літератури, до історії визвольних змагань. Зате політик і патріот, який виграє, здобуває собі крім любови своїх земляків — пошану для свого політичного розуму у всіх чужинців. Вчорашній контрагент чехословацького уряду, формально ще чехословацький громадянин, але вже нині державний зрадник Конрад Генляйн переходить на сторінки всесвітньої історії, як той політик, який зумів використати коньюнктуру та динаміку націоналістичного руху своїх закордонних земляків на те, щоб прилучити — по всій імовірности вже в недалекому часі та без европейської війни — до матірнього пня кусень рідної території.

Питання, чи взагалі можна було змінити той хід історичних подій, чи взагалі можна було вбрати визвольні змагання судетських німців у державні рямці Чехословаччини, — це вже зовсім інша тема. Ік.

Найдешевше закупиш найкращ **МАТЕРІЯЛИ** з першорядних бельських фабрик
у фірмі Е. М. РОТ Львів, Казимира Великого 12. Тел. 277-45
1840 Англійські взори шевіотів і самоділів у великім виборі. 7-10

Тяжка година для Чехословаччини.

Сучасне положення Чехословаччини нагадує собою моральний сенс української народньої приповідки: „Поможи собі сам, небоже, а Бог тобі також поможе!" Вистачила одна рішуча тоном та змістом промова керманича, озброєної від стіп до голови Німеччини, щоб чеські сподівання на витантського „вуйка", на допомогу „світової демократії", конкретно на військову інтервенцію Франції та Англії, розвіялись як дим. Голос того самого Бенеша, що не так давно ще відігравав у міжнародній політиці ролю медіятора навіть між великодержавами, лишається нині без уваги, є голосом „вопіючого в пустині" і ті самі руки, що креслили довжезні кордони Чехословаччини, майструють тепер хрест для спадщини державника-фільософа Масарика. Де поділися тепер ті обвішані ордерами французькі штабовці, що діловито крутилися по штабах чехословацької армії? Де вони тепер, коли чехословацька република найшлась у смертельній загрозі?

Коли телеграфічні повідомлення з Льондону у подробицях правдиві, то 18. ц. м. конференція англійських та французьких міністрів рішила: 1) відірвати від Чехословаччини і прилучити до Німеччини без ніякого плебісциту ті области Судетів, у яких німецьке населення становить понад 50 відсотків; 2) в решті округ, що їх замешкують німці, перевести плебісцит; 3) міжнародньо забезпечити нові кордони чехословацької републики. Отсе рішення англійсько-французької конференції подано чехословацькому урядові до відома й до прийняття в ультимативній формі як присуд, що не вимагає та не терпить ніякої дискусії.

Коли мати на увазі, що також Польща має територіяльні претенсії до Чехословаччини, категорично домагаючися для себе области тешинського Шлеська та що й Мадярщина посередньо через Італію і таки безпосередньо посягає на частини Словаччини та навіть на наше Закарпаття, то так обкроєна Чехословаччина втратила б майже половину своєї дотеперішньої державної території та більше ніж половину природних земних богацтв.

Бо треба тямити, що Чехословаччина має на території судетських німців найбільші природні скарби: олово, срібло, золото, магнезій (найбільші поклади в Европі), вугілля (16% німецької продукції), залізо, сталь (8% нім. прод.), могутню металюргійну індустрію (фабрика Шкода), хемічну індустрію, що займає друге місце в Европі по німецькій, та шкляний промисл, не кажучи вже про ліси та про те, що втративши Судети Чехословаччина тратить природню оборонну лінію, стаючи забавкою в руках Великої Німеччини. Чехи розуміють це і — коли брати дослівно недільну промову прем'єра Годжі в радіо — рішилися не уступити без бою.

Подорожні, яким щастить продістатись через кордони Чехословаччини, щільно обсаджені по одному боці змобілізованими чехословацькими військами, по другому німецькими ес-есами (Шуцштафель) на спілку з добровольцями „судетсько-німецького корпусу" Генляйна, і з польськими військами на кордоні Шлеська, мадярськими здовж кордону Словаччини й Закарпаття, румунськими „граничерами" і військовими частинами на сході, розповідають, що в Чехословаччині небувалий стан напруження й пригноблення. Заведено там стан облоги, суспендовано громадянські права, навіть чужинні кореспонденти під доглядом. Від 9-ої години вечором уся прикордонна область чехословацької републики у промірі 30 кільометрів потопає в темряві. Світла по домах гасють, брами домів щільно замкнені, таксамо публичні льокалі та кіна; лямпи на вулицях загашені та лише час до часу вулицею промкнеться тінь військової стежі або громадянина, що спішить до хорого чи аптики. Користаючи з цілковитої темряви, крутими стежками, під охороною ліса, де він є, сміливіші судетські німці втікають через кордон до Німеччини. В судетських горах час до час

продукає вистріл німецького партизана й відповідь на нього з чеського боку.

Над веселою країною музикантів зібралася густа туча. Хто би був ще рік тому сподівався, що европейська система, побудована антантою на слабости Німеччини, віміститься саме на демократичній Чехословаччині? Що ревізія насильства над правом самоозначення народів возьме свій початок від судетських німців? Що антанта, яка створила Чехословаччину, сама причиниться до її розвалу?

„Газета Польска" в неділі пише: „В тепершній хвилині нема вже бесіди про автономію судетських німців, а виринула проблема самоозначення, або в практиці плебісциту, що найімовірніше доведе до відірвання від ЧСР областей, замешкалих німецьким населенням". Чи тільки німецьких? Дипльомований крок польського уряду у столицях великодержав не лишає сумніву, що не скінчиться на відірванні областей судетських німців від Словаччини.

Але що буде із нашим Закарпаттям? Ось питання, що тривожить кожного українця, де він не жив би.

Новововідкритий маґазин мужеської конфекції Зиґмунта Мазуркевича у Львові, вул. Гетманська 12 (ріг Кілінського) поручає найновіші моделя: убрання, пумпи, студентські однострої і плащі, раглани, наґортки, пальта, футра у великім виборі готові і до міри з першорядних бельських матеріялів, по дуже приступних цінах. Увага! у власному інтересі просимо оглянути виставу.

Траґедія полк. Славека.

Варшава, 18. вересня 1938.

Коли 13. вересня ц. р. полк. Валери Славек, б. маршал польського сойму виходив зі свого кабінету, в якому перед хвилиною відібрав драматичний телефон від премієра ген. Складковського з повідомленням про розвязання законодатних палат, наткнувся на непоінформованого журналіста, що чемно вклонився і запитав півголосом своїх товаришів:

— Чи не вважаете, що маршал Славек постарівся?

Екс-маршал зловив вухом заввагу журналіста й відвернувшись острим порухом, відповів пів-жартом пів-поважно:

— Я перестав бути маршалом і прошу мене так не називати.

— ???

— Виконуючи волю пана президента, йду до хати, на обід. До побачення панове.

— Тут у соймі?

Але останнього — може бути — колючоболючого питання екс-маршал Славек не дочув і залишив його без відповіди, зійшовши рішучою ходою зі ступенів б. марійського інституту, в якому більшість того, що ділося там за останніх десять літ, родилося з його думок, конспіративних комбінацій та директив. Маршал Славек зрезиґнував тепер знову з активної політики, чи радше прийняв останній удар на себе з резиґнацією.

Екс-маршал замкнувся у своїй приватній хаті. Перервав розмови. Не пішов навіть на обід в честь естонського гостя, маршала таллінського сойму, для якого ще в трагічний вівторок будучи складав спис страв.

Славек — маршал сойму перейшов покищо до історії, до якої невідомо коли і в якій формі ще вернеться; Славек людина переживає тиху трагедію. Приятель та повірник покійного маршала, вожд польського передвоєнного підпілля і творець теорії пануючого режіму мусить лікувати рану, завдану йому його власною зброєю. Побитий власною конституцією й ординаціями власної конституції та власною методою заскакувати противників несподіванками, зайнявся — як кажуть — лектурою писаних творів Пілсудського і збайдужнів до всього, що хвилює теперішню державу. Невідомо тільки, чого Славек шукає у лектурі свого вчителя: коректив до своїх помилок, чи вказівок на будуче...

А тимчасом Варшава шумить, висилаючи на всі сторони нових людей та нові гасла. Всі мури в селах на терені кол. конгресівки обліпили вже артистично виконаними (отже віддавна віддрукованими під наглядом п. Медзінського у друкарні „Газети Польскої") передвиборчими плякатами ОЗОН-у. По цілій столиці, в внелові й по цілій державі — організуватимуть масові передвиборні віча. Таке перше віче відбулося вже сьогодні у великій салі варшавської фільгармонії. Вступ був тільки за запрошеннями, які при вході відбирали (певно для контролі). Промови були зістрявлені проти опозиції і дещо проти Славека. Промовляв м. і. повний темпераменту старенький Вацлав Серошевський. Говорив з запалом автора і вервою революціонера. Перестерігав перед війною, що — як казав — зависла тепер хрустом понад головами. Громив польську опозицію, себто всіх ворогів ОЗОН-у, отже і Славека, хоч виразно згадувати його не хотів. Потім збори прийняли протичеську резолюцію з жаданням автономії для поляків за Ользою і чемно розійшлися.

Полковницька ґрупа до краю збентежена і немов сама склала зброю. Щодо інших польських опозиційних партій, то їх опозиційна непримиримість іде рівнобіжно з закулісовими розмовами з урядом, чи пак Озоном, як виборчим експонентом уряду.

Настрої у Варшаві дуже невиразні. Виберуть новий парлямент з новим, або сильно відновленим складом. Порахують згори дні його іствування. Вплинуть на відповідний тон преси, якою — як відомо — заопікувався наймогутніший міністр польського кабінету, віцепремієр Квятковський і якого опікунчу руку дуже сильно знати на цілій передвиборчій акції. (Всі промовці на сьогоднішніх перших вічах обильно цитували його промови). Новий сойм буде соймом трохи лівим, трохи правим, а найбільш центровим і головне: по всій імовірности не стане в ньому полковницької ґрупи, вірної методам конспірацій та елітарному принципові.

Сойм полк. Славека любив дебату про таємні аґентури і сам займався конспірацією. Сойм Славека конспірував, маючи перед собою перспективу 1940 р. та сильвету злюку і сам про свою наглу смерть довідався... по смерти.

По-правді, того, що сталося, сподівалися всі, хоч не вірили, що станеться воно так швидко. Рішення з 13. вересня було — як кажуть — готове ще 13. липня ц. р., дарма, що оформилося воно на чужій землі, під італійським сонцем. Кожна боротьба за владу перед її можливим кінцем буває загострена. Не була вона тайною, як і не була тайною подія 13. вересня для тих, що досліджували всі зусилля й спроби Славека. Ще 26. червня ц. р. отже майже на другий день після вибору Славека маршалом — писав орган мін. Понятовського, отже орган лідера т. н. Направи таке:

„Якою дорогою піде Славек? Чи зрезиґнував зі „скромного" почуття, що він, тільки він може спасти Польщу? Чи це знову мав бути се... таємного розкладу їзди"? Чи полк. Славек буде намагатися використати своє становище, щоб реалізувати ґенеральний плян маршу на замок?"

„Невідомо, яку з доріг він вибрав. Одно певне, що друга дорога при становищі маршала сойму — дуже тяжка. Якщо полк. Славек захоче діяти швидко, а часу вже небагато, якщо буде впертий і піде на конфлікти, то життя соймового складу почислене на дні. Мало людей плакатиме..."

Полк. Славек може й не мав амбіцій, звязаних з президентськими виборами, а проте не резиґнував з влади. Повторював при тому свою девізу, що „відтепер повинно запанувати у Польщі право". Полк. Славек мав до вибору: спокійну згоду на новий хід справ, або ризиковну ініціятивну діяльність. Вибрав другу і впав.

На кілька днів перед його упадком найталановитший польський публіцист Цат-Мацкевич писав про велику самітність приятеля Йосифа Пілсудського — Славека та про властиву ролю марш. Смігого, як вожда армії. Цей, може зрештою припадковий, добір теми говорить своєю власною вимовою, має свій політичний сенс.

Є в тім усім дивна символіка сучасної Польщі: все, що починало будувати її перші підстави, починає відходити на другий плян, незрозуміле для тих, що кінчили її будувати та пристосовують хату вже на власний лад. Над Польщею висить новий дух часу, ідуть нові люди, грядуть нові події. В таких переломових моментах, на пограниччях сфер впливів ріжних, але відмінних епох та індивідуальностей — буває — звичайно — хаос, ґрунт для ласих гуртів, поле до всесторонніх експериментаційних понисів і спроб.

Може бути, що полк. Славек в тій новій Польщі, що надходить, нераз ще стоятиме при кермі. Одначе властивий час людей його типу, людей, що до маршалківських крісел дійшли крізь життя конспіранта і революціонера, людей живого міту у сучасній Польщі вже проминув. Сучасники починають репрезентувати тип людей ексклюсивного націоналізму, конюнктури, чи може спокійної купецької калькуляції, праці й обставин. І це — здається — найбільша траґедія екс-маршала Славека а може і його земляків.

КТВ.

Карльсбадська вода Мільбрун поручувана лікарями до домашнього лікування при цукриці.

Боротьба поляків за тешинський Шлеськ.

„ПОЛЯКИ в ЧСР МУСЯТЬ ДІСТАТИ ПОВНОТУ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРАВ".

Від моменту, в якому судетські німці почали рішучу боротьбу з Чехословаччиною, почалася й боротьба польської меншини на тешинському Шлеську за національні права. Свого часу писали ми про те, що т. зв. заользаські поляки домагаються повної національної автономії. Сьогодні, коли справа вимог судетських німців посунулася аж до можливости відірвання німецьких територій від Чехословаччини, змінилося також становище поляків. Про те становище свідчить відозва, яку видав катовицький „Комітет боротьби за права поляків у Чехословаччині":

„Шлезаки — поляки — земляки!

Від двацяти літ наші брати за Ользою зносять з геройством і найбільшою гідністю важке ярмо гнету на своїй власній, відвічній землі!

Хоч там буцім то політична свобода, вони мусять без віддиху і з повною посвятою боротися з немилосердним чехізаційним напором, який вживає найбільш безоглядних метод винародовлювання.

Позбавили десятки тисяч поляків праці і засобів до життя. Більшість дітей віддали чеській школі. Звязали живе польське слово і знищили пресу.

З глибини Чехії наслали багатотисячну армію не тільки урядовців, учителів, жандармерії та інших публичних функціонарів, але людей усіх фахів, що відбирають хліб полякам — господарям тієї країни.

Не можна тут вичислити всіх кривд і ран, що їх завдало нашим братам чеське насилля. Надто добре знаємо все те зі щоденних пресових повідомлень від двацяти літ.

Безоглядний натиск господарів і карні репресії приневолили третю частину всієї польської людности покинути свою батьківщину і схоронитися до Польщі.

Час покласти край тій недолі наших братів.

Шлезаки, що мусіли покинути свої родинні сторони і разом з ними солідарно могутня маса народу шлеського воєвідства мусять взяти в свої руки допомогу для земляків за Ользою в останньому стані їх боротьби за повноту національних прав.

Наші земляки мусять дістати всі ті права і національні свободи, які добуде якийнебудь інший нарід в Чехословаччині".

У звязку з організацією тієї допомоги заользанським полякам заповіджено на понеділок 19-го ц. м. велике маніфестаційне віче під гаслом „для братів за Ользою".

Таким чином спеціяльно створений для тієї справи польський Комітет у Польщі має завдання помагати заользанським полякам у їх боротьбі за повноту національних прав.

Але крім цього спеціяльного комітету всі інші польські політичні і навіть неполітичні орґанізації заявляють своє становище в цій справі і підтримують морально заользанських поляків у їх боротьбі.

„ЧЕСТЬ І ПРИЗНАННЯ ДЛЯ ГЕРОЙСТВА ПОЛЯКІВ ЗА ОЛЬЗОЮ".

Президія Головної Ради Озону на своєму засіданні ухвалила таку резолюцію:

„Президія Головної Ради О. З. Н. висловлює честь і признання для геройської постави поля-

ків за Ользою, що борються з гнетом, бажає їм у цій боротьбі повної перемоги і запевнює про повну солідарність цілого польського народу з постулятами Комітету порозуміння польських партій у Чехословаччині.

„Поляки в Чехословаччині, що заселюють одноцілою масою відвічно польську землю, мусять добути повні права до свого самоозначення."

Студентські однострої і плащі

у великім виборі на складі

у ШАПІРИ вул. Личаківська 1.

„НЕМА ПОЛЬЩІ БЕЗ ТЕШИНСЬКОГО ШЛЕСЬКА."

Справа боротьби польської національної меншини не виходить з уваги ніякої польської організації. Ось воєнні інваліди на загальних зборах окружного кружка „Звйонзку Інвалідуф Военних" ухвалили таку резолюцію:

„У звязку з останніми подіями в Чехословаччині воєнні інваліди апелюють до уряду Річипосполитої, щоб ужив усіх впливів та засобів, щоб поляки, що заселюють заользанський Шлеськ, користали щонайменше з тих самих прав, з яких користатимуть інші національні меншини.

„Зібрані інваліди і вдови заявляють, що разом з цілим польським народом, з великою напругою й увагою слідкують за боротьбою за польщину шлезаків зза Ользи і готові підтримати їх змагання навіть найбільшою жертвою, якої не завагалися скласти в часі боротьби за незалежність батьківщини.

„Нема Польщі без тешинського Шлеська і поляків без братів зза Ользи."

Оце останнє гасло стало тепер у Польщі загальним. Польська преса містить статті про необхідність боротьби за тешинський Шлеськ під наголовками: „Треба направити помилку з 1920. року", — „Тешинський Шлеськ мусить належати до Польщі!" Отже вже не автономія для заользанських поляків у Чехословаччині.

ВЕЛИКЕ МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ В КАТОВИЦЯХ.

„Комітет боротьби за права поляків у Чехословаччині" улаштував у понеділок 19-го ц. м. велике маніфестаційне віче під гаслом „для братів за Ользою". У вічу — як подає польська преса — взяло участь понад 30 тисяч народу з ріжних верств. Віче відкрив голова Комітету, маршал шлеського сойму Карло Ґжесік, потім промовляв Ян Шусьцік, колишній член президії Національної Ради тешинського Шлеська. Підчас віча падали оклики: „Хай живуть брати зза Ользи", „Геть з большевицькою Чехословаччиною", „Створім добровольчий корпус".

В ухвалених резолюціях зібрані заявляють заользанським полякам солідарність з ними в останньому етапі їх боротьби за національне зединення і домагаються від польського уряду поробити всі заходи, щоб тешинський Шлеськ вернувся до Польщі.

Пані, Панове найдуть найкращі осінні зимові Новини сезону

в нововідкритім відділі фірми

МОДНІ ТЕКСТИЛІЯ — ЯН ВАЛЛЯХ І СИН

Львів, Площа Галицька 14, тел. 209-82.

Матеріяли мундуркові.

Ціни безконкуренційні

Румунія не може сплачувати закордонних довгів.

До варшавського державного експортового інституту наспіла вістка, що в найближчому часі Румунія припинить обслугу закордонних довгів.

Румунія задовжена під цю пору на 70 міліярдів леїв, здебільша в Англії та у Франції. Тепер румунський експорт до Англії та Франції змалів, торговельний біланс псується і небавом Румунія не буде мати чим сплатити відсотків та амортизаційних рат від закордонних позичок.

—o—

Біжучі рахунки,
безготівкові розплати (чеки й переливи),
вклади (звичайні, вінкульовані, á vista в золоті),
дрібна ощадність,
охуповування цінних паперів

ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзіцьких 1. I. п.
Тел. 292-15 і 200-15.

Інкасо, доміціль, ексконт векслів,
інкасо рат післяплат,
Обротовий кредит,
Організування промисл підприємств

Військова співпраця Туреччини, Франції та В. Британії.

Як подають з арабських політичних кол Дамаску, вже узгіднено остаточно плян турко-франко-британської співпраці на Близькому Сході. Метою тої співпраці є контроля арабських країв від Середземного Моря до кордону Ірану. Начальна команда булаб у турецьких руках. В околиці Джарбекіру Туреччина зосереджує більшу кількість війська — мабуть 4 дивізії.

—oo—

Успішний рух вкладів у Комунальних Касах Ощадности.

Комунальні Каси Ощадности на терені Галичини (разом з Центральною Малопольською Касою Ощадности у Львові) віднали собі **в місяці серпні 3.982 нових вкладчиків.**

Вложені в цім місяці ощадностеві вклади дали зол. 17.065.758.

Сума вкладів в цих Касах Ощадности дійшла **до 252 міліонів 338 тисяч** золотих, яку вложило 576.470 вкладчиків.

Ці обороти доказують спокійний і тривкий поступ капіталізації та дали змогу підсилити кредитову діяльність К. К. О., таку потрібну головно в ділянці задатків на хліборобські плоди, як теж при відбудові домів у містах.

З польських справ.

ЕНДЕКИ НЕ ПІДУТЬ ДО ВИБОРІВ.

Головний Комітет „Стронніцтва Народового", що відбув наради в минулу неділю, видав комунікат, в якому зясував становище „Стронніцтва Народового" до виборів. З уваги на те — сказано в комунікаті — що вибори мають відбутися на підставі дотеперішньої виборчої ординації, та що присутність представництва „Стронніцтва Народового" в новому соймі, в якому воно фактично не мало би ніякого впливу, могло би створити погляд, що сойм справді репрезентує цілий нарід, Головний Комітет „Стронніцтва Народового" вирішив одноголосно, що „Стронніцтво Народове" участи в розписаних виборах до сому і сенату не візьме.

При цьому Головний Комітет заявляє що його постанова у справі виборів не значить, що „Стронніцтво Народове" припиняє свою боротьбу за „паньство народове".

„СТРОННІЦТВО ЛЮДОВЕ" І ВИБОРИ

Ми повідомляли вже про те, що Головний Виконний Комітет „Стронніцтва Людового" вирішив, що в теперішніх обставинах польські селянські маси не могли б виявити при соймових виборах своєї волі так, як вони цього хотілиб і тому ГВК прийде з відповідними резолюціями в справі виборів перед партійний конгрес, що відбудеться 2-го жовтня ц. р.

Що вирішить цей конгрес у справі виборів? В політичних колах не гадають, щоб він приніс якінебудь несподіванки. Треба сподіватися, що конгрес ухвалить резолюції, які представить Головний Виконавчий Комітет.

Становище „Стронніцтва Людового" залежне, як відомо, від політичної амнестії, на якій людовцям залежить особливо з уваги на голову їх партії Вінцентого Вітоса. У справі тієї амнестії йшли довгі переговори які покищо скінчилися нічим. Кажуть, що компетентні чинники обіцяли людовцям амнестію. Але тільки про речинець. В політичних колах кружляють чутки, що це станеться зараз по виборах. Якщо це правда, то це могло би вплинути до деякої міри на остаточне рішення „Стронніцтва Людового" в справі участи у виборах.

ГРУПА „ЮТРА ПРАЦИ" НЕ ЗНАЄ ЩЕ, ЩО ЗРОБИТЬ.

В минулу неділю, яку польська преса називає політичною неділею, радила у Варшаві також група „Ютро Праци", що то в часі останньої звичайної соймової сесії робила тільки шуму. В нараді взяли участь 6. посли: Будзиньський, Гоппе, Дудзінський, Фрайман, Бакон, Шульчевський, Хелміцький. Учасники наради обговорили в оживленій дискусії політичне положення, але напрямні у справі виборів група визначить щойно по нарадах у терені та після порозуміння зі спорідненими політично групами.

ОЗОН ВЖЕ ПОЧАВ ВИБОРЧУ АКЦІЮ В ТЕРЕНІ.

Б. посли, члени ОЗН, яких вже устійнено як кандидатів на майбутніх послів, виїхали в терен і почали виборчу акцію. В Галичині вже почалися виборчі віча.

—oo—

СИРІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР ХОЧЕ ПОСЕРЕДНИЧИТИ МІЖ ПАЛЕСТИНСЬКИМИ ПОВСТАНЦЯМИ ТА ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ?

Як твердить царгородська преса, сирійський премієр Джеміль Мардам — що тепер перебуває у Парижі — запропонував британському урядові посередництво з арабськими повстанцями у Палестині. До цеї місії дав йому буцімто повновласть великий муфті Єрусалиму, який пропонує, щоб Англія дозволила йому вернутись до Палестини і реактивувати начальну арабську раду; вона спиниласб тоді свою терористичну акцію, уживаючи свого авторитету.

„Поліський клин“ і „нічиї“ поліщуки.

I.

Хто цікавиться гумористикою, той напевне зауважив, що в ріжні часи черпає вона матеріял переважно з одного якогось джерела, що є модним, злободенним. Нашу добу під цим оглядом можна назвати добою політичної гумористики. І справді, хіба сьогодні не найкращі анекдоти постачає політична ділянка людського життя?

І це добре. Сьогоднішне життя булоб задто сумне і мрячне, якби люди мимохіть не доливали до нього трохи гумористики.

Навіть на поліських багнах, де, як кажуть, плодяться самі понурі духи, раптом блиснуло гумористикою. І то — перша кляса! Джерело її відкрилося в славнозвісному Бересті над Бугом і саме — в редакції новосфінансованого часопису „Полесе“.

— Що може бути веселого з Полісся? — може спитається хтось перефразованими біблійними словами?

Замість відповіди зацитуємо тут деякі місця з ч. 1. цього часопису, а саме: з його передової націоналістично-ідеольогічної статті.

Правда, перчик згаданої статті — це ми, українці, але далебі варто на кілька хвилин забути про себе, щоб познайомитися з усією глибиною й красою гумору вступної частини статті, що має дуже поважний наголовок: „Польська рація стану на Поліссі“.

II.

Отже берестейське „Полесе“ пише:

„Польська державна рація на Поліссі тільки одна: **Полісся мусить бути польське***). Неприналежне до польської держави, не-звязане найтісніше з „Мацежон“, не-асимільоване культурно чи державно, — але **ясно й просто: польське**“.

Отже поза державною приналежністю, тісним звязком з „Мацежон“, державною й культурною асиміляцією є ще один спосіб, який називається: „ясно і просто“. Треба лише дивуватися, що винахідник цього способу не опатентував його. Бо, не дай Боже, чехи, наприклад, можуть зараз привласнити його собі та пустити в хід: ясно й просто — Судети чеські, ясно й просто — Цешин чеський, ясно й просто — і т. д.

„Вище подана теза, — каже „Полесе“, — це вислів погляду чи націоналістичної ідеольогії. Признаємося до неї щиро й заявляємо: **польську (державну й національну) державну рацію на Поліссі репрезентує польський націоналізм**“.

---

*) Підкреслення скрізь наше.

Посміхнулися? Це лише початок. Для збереження всіх перлин гумору цитуємо далі в оригіналі:

„Nacjonalizm jest poglądem na świat, według którego **naród** jako zachowawcza i twórcza **część kultury** ogólnoludzkiej (naród — część kultury!?), oraz tego narodu dobro, rozwój i potęga są najwyższym celem dążeń jednostkowych i zbiorowych.“

„Tak pojęty nacjonalizm wyznaje i głosi Obóz Zjednoczenia Narodowego.“

Цікаво, чи гукнулося від цих слів ідеольогові ОЗН полк. Коцові?

III.

З „так зрозумілим націоналізмом“ береться далі автор цієї націоналістично-ідеольогічної передової статті до розвязки питання Полісся й поліщуків. Розуміється, способом: **„ясно й просто“.**

Як підставу твердження, що Полісся мусить бути польське автор висуває числа й каже:

„У виленському воєвідстві мешкає 23 відс. білорусинів, у новогрудському 39 відс. білорусів у **волинському воєвідстві 68 відс. українців**“.

Отже хвалити Бога, знайшлися нарешті на Волині українці. А кс. Токажевський, ґен. Янушайтіс та ріжні „Слова“ й „Курієри“ хоч удень з вогнем шукали, а не могли їх тут знайти. Правда, „Полесе“ знайшло не всі 80 відс., а всеж знайшло. Значить, з Волинню скінчено: українці є та й годі.

А як справа з тими українцями на Поліссі?

„Уздовж Припяти, — каже „Полесе“; — широким **клином** (36.000 кв. кільом. поверхні), що розділює енкляви білоруську й українську, лежить поліське воєвідство, що має ледви 4 відс. білорусів і **6 відс. українців**“.

Геврека! Місцеві адміністратори досі зовсім не могли знайти на Поліссі українців. А „Полесе“ таки знайшло аж 6 відс. Отже на 1 міліон 200 тисяч населення 72 тисячі українців таки є, як бобу.

Ну, а з кого складається решта 90 відс. населення цього **поліського клину?** „Полесе“ дає таку відповідь:

„До польської національности признається 15 відс.“ (Невже так мало? А ми досі чули, що всі 100. — Ред.), „знакоміта“, рішальна більшість (63 відс.) **не має ніякої національної свідомости, є білою картою**“.

„Кажемо про 700.000 маси поліщуків, які знають лише те, що вони „тутейші“ й „православні“.

А тому що „тутейші“ те саме, що автохтони, то відповідь знайти легко: академії наук, поодинокі учені та ріжні давно знані наукові праці (хоч би проф. Карського, б. ректора варшав. универс. та інших) можуть раз-два сказати, якої національности ці безпамятні поліщуки.

Але поліський націоналізм має свої „наукові“ дані й тому каже словами „Полеся“:

„**Поліщуки** — це не білоруси **й не українці,** вживають діялекту, спорідненого білоруській мові (?), але який таксамо добре можна вважати (чому ні?!) за перехідний діялект між мовами **польською й білоруською** (як виленська говірка), зо східнім славянством лучить їх віра, з західнім — культура (постоли, курні хати, своєрідні вишивки, керамика, деревляні вироби й т. д.?), вікові впливи Річипосполитої.

„Такий-то фактичний стан“.

„А програма?“ — ставить питання „Полесе“.

IV.

Звичайно, програма теж „ясна й проста“:

„Націоналістична програма формулує засадничу директиву: **Полісся є й мусить бути польське. Польщина Полісся то польщина поліщуків.**

„З одного боку стверджуємо, **що поліщуки належать до польської національности,** відріжнюючися від більшости поляків лише вірою (діялект не відограє поважнішої ролі!), з другої сторони — **виповідаємо рішучу боротьбу чинникам і елементам, що противдіють польонізаційній акції Полісся.** Мусимо на Поліссі охоронити те, що польське, ревіндикувати те, що було польське **і вбирати (вхланяць) те, що було й є нічиє**“.

Особливо гарне оце: „нічиє“!

Ці „нічиї“ — це 63 відс. поліщуків, що бу цім то називають себе „тутейшими“.

Тільки щось тут зле з націоналістичною льогікою: як це поліщуки одночасно можуть бути й польської національности й „нічиї“? І які це народи бувають „чиї“, а які „нічиї“? Ось, наприклад, англійці — „чиї“ чи „нічиї“? Мабуть „нічиї“, бо вони не є чиєюнебудь власністю. То що-ж треба їх „вхланяць“? Може справді спробуватиб? Га?

Але вернімся до поліщуків. По-перше, коня з вирядом тому, хто покаже того поліщука (не кретина, чи крутія), який на запитання про його національність відповість „тутейший“. До війни цього слова в розумінні національности

SUCHARD ПОРОШОК ДО ПЕЧИВА З ГАРАНТІЄЮ

Д-р НИКИФОР ГІРНЯК. 2

Українські Січові Стрільці на Україні 1918 р.

Наші хлопці розбрилися сливе по цілому Поділлі. Підхор. Палїів був командантом Балти, а тепер якогось іншого міста. Інші стрільці є комендантами менших містечок, урядують наприклад гарно; мають авта, козацькі відділи до послуг і т. д.

Прошу вислати сюди від одностроєвої комісії відпис правильника одностроїв. Тут придумують вже 3 місяці над українськими одностроями і досі нічого не видумали. От коби Лепкий приїхав сюди, то зараз дістав би місце при Міністерстві Військових Справ, ступінь сотника і добру плату. А він зі своїми прикметами тут конечний.

Щодо мене, так Ви можете вписати мене у відділ до відділу жандармерії п. Вітовського, бо всі папери були там в евіденції, в порядку. Тут жандармерія розбрилася і ніхто її ані не збере, ані не злічить, бо всі порозкидувані. На випадок приїзду сюди п. сотн. Вітовський, то я і його вволоснуся.

Треба, щоб хтось забрав від Жіночого Комітету у Львові (Величкіна) взір-проєкт прапора і привіз його до куреня. Дорога до Волочиськ безпечна і ніхто ніде не чіпає, навіть нема жадної військової контролі. Конче треба вислати кількох людей — хоч 2—3 — до орхестри, яка вже організується, але має замало людей. Їх можна також висилати як жандармів.

Здоровлю щиро. В. Дайковський, підхор.

Можна й говорити про те, що так Кіш, як і інші формації УСС з охотою йшли назустріч урядам Києва та під покришкою приділу до австрійської команди, або й так висилали стрільців до праці на Україні в ріжнім характері. Але це робилося, очевидно, неофіціяльно, конспіративно, з поминенням службових приписів австрійських військових частин, до яких Леґіон УСС належав. Та хтож з нас звертав тоді увагу на військові приписи? Служба Українській Державі в якійнебудь формі була для нас найвищим наказом.

З кол нашого громадянства почали наплинувати до команди Коша письма з проханням уможливити виїзд на Україну. І цим проханням ішла команда Коша назустріч в міру змоги Ось кілька документів.

Купновичі, 12. IV. 1918.

Високоповажаний Пане Сотнику!

Довідуюся, що висилаєте УСС до української державної служби., Мій син, Іван Онишкевич, був занятий у Києві при Міністерстві Водних Шляхів аж до нападу большевиків. Тоді він дістав відпустку від свого шефа на необмежений час, щоб ішов боронити Києва й Центральної Ради. Коли ж Центральна Рада мусіла втікати до Житомира, він перейшов границю та опинився у Вашім Коші.

Пан Сотник були ласкаві на мою просьбу спричинити, що він ще перед переслуханням*) одержав три дні відпустки а відтак 1 місяць. Дякуючи за ласкаву прихильність для мого сина**), прошу Вас Вповажаний Пане Сотнику, коли будете висилати УСС на Україну, післяти і мого сина до Києва, щоб послужив Українській Державі. Він має вже деяку рутину, то там придасться, а пізніше буде, як Бог дасть.

---

*) Кожний стрілець, що вертався з полону, мусів перед окремою комісією оправдати своє положення. — Н. Г.

**) Попраўді не була це ніяка окрема прихильність, бо всім таким стрільцям команда коша давала законну відпустку до родини. — Н. Г.

В милій надії, що не відмовите моїй просьбі, кланяюся Вам і остаю з глибоким поважанням — о. Стефан Онишкевич посол до Ради Державної.

Без дати, з весни 1918 р.

Д. Н.!

Будь добрий додержати обіцянки у справі спровадження матеріялів для п. професора С. Роздольського з Києва. Подорожний документ для тов. Кости Танчаковського від четверга 10 днів з одним чоловіком. Від п. проф. Роздольського поклони і подяка. Цілую щиро Жіль.

Відень, 1. V. 1918.

Любий Пане Отамане!

Чую, що Ви маєте змогу висилати УСС на Україну. Я хотів би бути конче в Києві дня 10. V. на конгресі УСДП. Якби Вам було можливо якимсь способом простелити мені дорогу до Києва, то прошу Вас дуже про це. Зважте, що тут не йде про мою особисту забаганку, але про публичну справу.

Я виїжджаю на 15 днів з Відня. Проте прошу відписати мені на адресу: Усте Зелене к. Галича. Конгрес вже за плечима, тому прошу Вас найскоріше мені відповісти.

Здоровлю щиро Володимир Темницький.

На початку квітня 1918. р. я відвідав із моїм заступником в команді Коша, сотн. Т. Рожанковським, і ще кількома старшинами й стрільцями СС-ів у Києві. В часі нашого кількаденного побуту в Києві почули ми чимало про поведінку військ осередніх держав з українським населенням, про окупаційну політику австрійських та німецьких булав на Україні і задушливу атмосферу, яка у висліді цієї політики витворилася була і в українських офіціяльних колах і військових частинах (в

на Поліссі зовсім не вживали. Всі називали й сьогодні називають себе руськими (чи: „русскіми"). „Тутейший" це міт, вигадка. І не дуже дотепна.

Бо якби автор добре прислухався до поліщуків, то напевне сталоб йому невесело, бо поліщук уживає слово „тутешній" зовсім в іншому розумінні: **щоб відрізнити себе, автохтона** від зайд, прийшлих людей, або... щоб підлурити, як вони кажуть, дурного пана який не знати чого чіпляється з запитанням про „народовість".

Зрештою, докладно відомо, що однодумці автора розсипані по містах і селах Полісся, вперто вмовляють у поліщуків:

— Ти не „русскій" і не українець; ти — тутейший.

— А най тобі пек! Хай тобі буде тутешній, только відстань!

V.

Кому-ж це берестейські націоналісти з „Полеся" виповідають „рішучу боротьбу", себ-то: кого вважають за своїх ворогів?

Перший ворог — це комунізм який, — каже „Полесе", — **виступає під облудним гаслом оборони українських чи білоруських національних прав, ерго, хто виступає в обороні національних прав українців, той комуніст.** Це справді „ясно й просто"!

Другий ворог — це всякого роду русифікатори які, — як каже „Полесе", — мріють про католицьку Росію і отців єзуїтів з Альбертину"...

Що, хіба не гумористика? Отці єзуїти попали в число ворогів державної рації на Поліссі? Доповніть тепер собі в уяві цю картину ще походом берестейських націоналістів на „ворожий" Альбертин!

А хто третій ворог?

„Третій ворог", — каже „Полесе"; — це експанзія білоруського й українського націоналізмів".

Хіба не гумористика? Вийшов хтось із тих признаних 6 відс. українців на вулицю чи поїхав на ярмарок до Пінська або на відпуст до сусіднього села; зустрів знайомого „тутейшого", себто „нічийого", забув про погрозу націоналістів з „Полеся" та й забалакали собі одною-одинаковісінькою мовою.

— Як живеш, брате? — Слава Богові. — А що в тебе?

А націоналіст з „Полеся" хап за руку: значить, як не підроблений комуніст, то вже напевно український націоналіст. Зрозуміла річ, що „слово гонору" вимагає, щоб почалася „рішуча боротьба".

Тільки як гумористично буде виглядати оця „рішуча боротьба", коли одного якогось дня поліщуки скажуть посміхаючись:

— Ми жадні тутейші — ми українці! Жартували собі...

Неможливе? Алеж так було на Волині. Так було й на Холмщині. Крутили селяни, дурили, називали себе теж то русскими, то тутейшими. Та врешті обридло їм це і сказали вголос:

— Ми українці.

І нарахувало їх „Полесе" на Волині аж 68 відс., себто коло міліона.

Що, як таке саме станеться на Поліссі? Як тоді буде виглядати цей „поліський клин"?

Але „Полесе" не тратить гумору й на закінчення статті ще раз вигукує:

„Полісся може бути виключно польське".

В. О.

Що писло „Діло" 50 років тому.

Субота, 22 (10) вересня 1888.

„І ДОВГОТЕРПЕЛИВІСТЬ МОЖЕ МАТИ СВОЇ МЕЖІ".

У віденській „Нає Фрає Прессе" появилася стаття про те, що галицькі українці рішилися на політичну абстиненцію. „Н. Фр. Пр." подає як причину такого кроку положення, в якому галицькі українці находяться. „Діло" передрукувало цілу статтю „Н. Фр. Пр.", ствердило, що „Н. Фр. Пр." пише правду там, де мова про те, що українці в Галичині не можуть добитися національно-політичних прав, але ж вістка про політичну абстиненцію українців безпідставна.

„Друга половина статті, в якій мова про неминучу політичну абстиненцію, не має на тепер основи і є тільки задушеним бажанням самої редакції віденського органу. Чи колись галицька Русь не стане перед необхідністю взятися за таку зброю — це інше питання. І довготерпеливість може мати свої межі. Тільки шкода, що „Н. Фр. Пр." не здала собі справи з того, що галицькі русини, маючи в державній раді нібито 5, а в краєвім соймі 9 заступників вже нині суть ді засуджені на таку абстиненцію. Погоджуємося з поглядом „Н. Фр. Пр.", що в нинішніх парламентарних більшостей у цілій Австрії затратилось днесь поняття потреби: мирити національні інтереси з умовинами життєздатности держави".

ЦІСАРСЬКІ ЛОВИ.

В невіській читаємо: „Архикняз Рудольф вертається вже з ловів до Відня. Лови в Перегінську не показуються, зовсім не вдались. Зроблено до них величезну підготову, з цілої околиці зібрано яких 500 людей на облаву, зігнано звірину в одне місце і ціла та армія пильнувала її чотири дні, щоби не розбіглася. Довкола ліса палено вогні, щоб не випустити звірини з засіку. Але коли почались лови, показалося, на диво, що даремний був увесь труд, бо звірини в тамошніх лісах було дуже мало і не треба було аж такої величезної армії".

SAMODZIAŁY LESZCZKÓW

Осінні новини у великому виборі та **Лящківські шовки**

ПОРУЧАЄ

ЛЕЩКІВ

Львів, ул. Коперника 2.

3—7 Тел. 258-88.

Фільму п. н. „Шляхта загродова" накручують далі.

„Комунікат без джерела". — 280 шляхотських півкольоній в Галичині. — На Волині є також шляхта. — Наука на послугах політики.

Варшава, 18. вересня 1938.

Відома вже сьогодні широка справа т. зв. „шляхти загродової" не дає багатьом людям спати. Накручує її — як велику фільму — цілий штаб людей, операторів, режисерів, пропагандистів і статистів, себто самих... шляхтичів.

Наша преса успішно намагається протиставити тій акції свої річеві аргументи. На жаль, автори сценарія про шляхетчину не хочуть, чи вірніше не можуть, відповісти на українські аргументи річево й обосновано. Режисери фільми не хочуть себе показувати, бояться денного світла, скривають джерело своїх інспірованих ініціятивних починів.

Оце перед нами пресовий сервіс відомого **Т-ва Розвою Східних Земель.** Всі сервіси тієї впливової (в потенціяльно-духовому та фінансовому значінні того слова) організації — білі, цей — виїмково — зелений. Як всі довірочні інформації. Підкреслює це також великий напис в наголовку: „просимо передруковувати й довільно зуживати наш пресовий матеріял **не подаючи джерела...**"

Цей зелений сервіс дістають лише деякі польські редакції. Розуміється такі, що тісно співпрацюють з акцією режисерів фільми, яка має виплатитися. Його зміст препарують по редакціях самі пп. редактори, або покликані „специ". У висліді — більшість польської несамостійної преси висуває проти нас, українців, майже завжди однакові закиди й калюмнії. Автор їх — спільний зелений сервіс, при використовуванні якого треба промовчувати джерело...

Останнє число неперіодичного зеленого бюлетину приносить цікаві новинки, що їх польська преса похвально передруковує у „власній" переробці. На чолі матеріялу заміщує видавець (**„Комітет до справ шляхти загродовей на всходзе Польскі, В-во, Маршалковска 153"**) „полеміку" зі статтями п. Гуменецького п. з. „Родове дерево нашого селянства", заміщеними в „Свободі", в якій „доказує", що „польська шляхта загродова" не має рішуче нічого спільного з „руськими боярами".

Коли перечитати ці непереконливі інформації, в яких не бракне „змінених метрик у висліді розпорядку політика на владичому престолі", або ізп. такого речення: „Нестор перший доказав, що Малопольска Всходня належала до Ляхів" і т. д. — тоді подекуди зрозуміла стає тиша стидливість, автора та видавця бюлетину. Просто кажучи, Т-во Р. С. З. боїться, видно, як будь-що-будь поважна установа компромітації та закиду безграмотности в справах, що їх хоче вирішувати. Далеко більш промовисті факти вибираємо з „хроніки":

„Приступаючи до акції фінансової помочі, що її в травні 1938 р. (на дохід „загродової шляхти") започаткував воєвода Беліна-Пражмовський, **Коло Дідичів у Вонгровці** (Познанщина) наділсало до варшавського Комітету для справ шляхти загродової такого листа:

„Коло Землевласників у Вонгровці зголошує свою готовість подати руку тим, що завдяки своїй багатовічній традиції повинні творити найбільш трівку підвалину польщини на східних окраїн. Тутешні землевласники, що господарять переважно на мало урожайних ґрунтах, після трьох неурожайних років посухи, не можуть — на жаль — зложити тепер більших сум на акцію помочі для шляхти.

З того приводу маємо за шану просити ласкавої вістки, чи булоб доцільне, якщоб тутешнє коло землевласників заопікувалося одним з гнізд шляхти загродової, передаючи йому на випадок потреби чи то збіжжя на посів, чи розплодовий інвентар або помагаючи морально та матеріяльно (книжками, фаховими часописами, вишукуванням праці для молоді)..."

•

„Продовж цього літа Союз Шляхти Загродової зорганізував для шляхотських дітей **4 кольонії та 85 півкольоній.**

На кольонії, що їх зорганізували на Помор'ю, Шлеську, в Рабці та Добромилі виславлено разом біля **500** дітей. З літніх півкольоній скористало загалом коло **9.000 дітей.**"

•

„Самочинна організація шляхти загродової на Волині закреслює щораз нові кола. До вересня ц. р. зорганізували в самому дубенському повіті — **23** кружки „Союзу Шляхти Загродової".

Вістки з зеленого комунікату з гордістю передрукує на перших місцях більшість польської преси і в декого з її читачів викличе вони може навіть сльози зворушення.

А це вказує, що фільма матиме ще [illegible] повний успіх...

Грем.

першій мірі між СС-ами) як і серед місцевого населення. Показалося, що австрійський уряд зробив велику помилку, висилаючи на Україну мадярські та інші чужомовні полки, замість українських, які стояли на італійськім фронті. Ця помилка відбилася пізніше фатально і на Австрії і на Україні. А був тоді у Києві Микола Василько на становищі австрійського дипльоматичного агента. Під впливом розмов з СС-ами (Коновальцем, Мельником, Сушком, д-ром Воєвідкою і іншими) я пробував переконати М. Василька про нерозумну військову політику Австрії на Україні і вплинути на нього, щоб він запропонував австрійському урядові виміну чужих полків на українські. Василько прийняв мене не як українець, а як австрійський урядовець. На мій запит, чи він — спираючися на відомостях про поведінку мадярів з населенням — був би готовий звернутися до австрійського уряду з внеском на виміну полків, Василько відповів мені приблизно так: „А хіба Австрія не потребує добрих полків на італійськім фронті? Таж Ви знаєте, що українські полки належать до найхоробріших в австрійській армії".

Кілька тижнів пізніше прийшов гетьманський переворот, заранжований німцями і загально відомий сьогодні, нескривана вже ворожа для українства політика Австрії і Німеччини. Дуже цікаві світлини з моменту перевороту поробив у Києві кошовий світлинець, підхор. Микола Угрин-Безгрішний, якого я вислав був до Києва кільканадцять днів раніше. Без огляду на дуже гостру контролю німецьких старшин зумів він різними хитрощами зберегти свої знимки перед конфіскатою. Сьогодні є вони важними документами.

Далі буде.

По широкому світі.

4 совітські підводні судна перевели [illegible] коло Аляндських островів.

Анамітський цісар вислав заяву [illegible] супроти Франції у теперішній важкій [illegible] годній ситуації.

Естонська воєнна ескадра, зложена з [illegible] щрак та двох підводних суден, загостить [illegible] 26 ц. м. до Гельсінгфорсу.

Турецька фльота відбуває маневри на [illegible] гейському Морі; опісля вона відвідає [illegible] дрету.

Правнича сторінка.

Головні постанови виборчої ординації до сойму.

Сойм складається з 208 послів (раніше 444 послів). **Право вибирання до сойму має громадянин** без ріжниці пола, **який** перед днем розписання виборів **скінчив 24 р. Не має цього права:** 1) позбавлений або обмежений у дієздатности до правного діяння; 2) позбавлений батьківських та опікунчих прав; 3) усунений на основі дисциплінарного суду з державної або самоуправної служби; 4) усунений від активної військової служби також у резерві та ополченні; 5) позбавлений посольського або сенатського мандату рішенням Державного Трибуналу; 6) засуджений судовим присудом на втрату публичних прав або усунення з війська; 7) засуджений на кару вязниці за проступки з жадоби зиску, або інших низьких мотивів і 8) приміщений в лічничому заведенні, в домі примусової праці, в заведенні для непоправних та божевільних. **Послом** має право бути вибраний кожний польський громадянин, який має право вибирати і скінчив 30 р. перед днем розписання виборів. **Не мають цього права:** 1) воєводи та підлеглі їм урядовці; 2) прокуратори загальних судів крім Н. Суду; 3) куратори шкільних округ та підлеглі їм начальники виділів; 4) директори скарбових палат та підлеглі їм урядовці; 5) старшини та рядовики державної поліції.

Ціла держава поділена на 104 виборчі округи і в кожній з них вибирають по двох послів. Кожний повіт ділиться на обводи голосування, що можуть мати найвище 3.000 мешканців. Обвід голосування не може складатися з частин ріжних волостей. **Голосування** відбувається в неділю не раніше ніж 54-го і не пізніше ніж 60-го дня від розписання виборів. **Списки виборців** до сойму окремо для кожного обводу голосування **виготовляє** війт [illegible] у трьох примірниках до 20 днів від розписання виборів. Кожного громадянина вписують до спису виборців в обводі, в якому він мешкав перед розписанням виборів.

Вибори переводить: генеральний виборчий комісар; окружні й обводові виборчі комісії. **Окружні і виборчі комісії** складаються: з предсідника, яким є суддя; з чотирьох членів, яких покликує воєвідський виділ не пізніше як 10-го дня по розписанні виборів. **Обводові виборчі комісії** складаються з предсідника, якого покликує предсідник окружної виборчої комісії не пізніше ніж 17-го дня по розписанні виборів; з чотирьох членів, з яких половину покликує адміністраційна влада, а половину зверхник громади або бурмістр міста не пізніше ніж 20-го дня по розписанні виборів. На випадок непокликання у згаданому речинці членів обводових комісій, предсідник окружної комісії доповнює їх склад членами, яких сам покликує. Предсідником або членом виборчої комісії може бути лише виборець до сойму, який володіє польською мовою у слові і письмі. Виборець, вписаний на листу кандидатів на послів тратить право бути предсідником або членом виборчої комісії. Одночасно з предсідниками і членами виборчих комісій покликують в такий самий спосіб і в тому самому часі — їх заступників. До важности рішень виборчих комісій є необхідна присутність предсідника та щонайменше половини членів. Рішення западають більшістю голосів, а на випадок рівности голосів рішає голос предсідника. Генеральний виборчий комісар виконує нагляд над діяльністю окружних виборчих комісій, а предсідник окружної виборчої комісії — над діяльністю обводових виборчих комісій. **Крім того в кожній виборчій окрузі міністр внутрішніх справ покликує виборчого комісаря** не пізніше ніж 10-го дня по розписанні виборів до сойму. Виборчий комісар має право переглядати акти окружної виборчої комісії і має право бути приявний на засіданнях тих комісій. Окружна виборча комісія обовязана на його жадання подати на письмі свої рішення [illegible] виборчого комісаря, який може [illegible] генеральному виборчому комісарові. [illegible] може домагатись вияснень, [illegible] суперечні зі законом рішення комісій та предсідників та відхилювати або виправляти [illegible] замічених помилок. **Списки мають бути виложені до перегляду** [illegible] **виборчої комісії щоденно 5 годин від** [illegible] **30-го дня по розписанні виборів.** [illegible] виборець, який має право вибирати, [illegible], робити з них витяги і вносити рекламації на письмі або устно до протоколу з поданням доказів: 1) **причини поміщення у списі особи неуправненої до голосування,** або 2) **невписання управненого до голосування.** Обводова комісія полагоджує рекламації негайно й або доповнить спис виборців або повідомить невписану особу, що її рекламації не бере під увагу. Від такого рішення можна до **двох** днів внести жалобу до предсідника окружної виборчої комісії, який рішає справу остаточно. Рекламації щодо вписання особи неуправненої до голосування обводова комісія наладнує так, що: 1) або відкине рекламацію як неумотивовану; 2) або повідомить управнену особу, що скреслить її зі спису виборців. **Зацікавлена особа може до двох днів від доручення повідомлення внести спротив до обводової виборчої комісії, яка розглянувши його: 1) або змінить своє попереднє рішення, 2) або пришле спротив предсідникові окружної виборчої комісії, який вирішує остаточно.** Не пізніше ніж 42-го дня від **розписання виборів обводова виборча комісія** втягне до спису виборців зміни, переведені предсідником окружної виборчої комісії. З цією хвилиною спис виборців є остаточно устійнений і не вільно в ньому робити ніяких змін. Такий спис виборців має бути ще на один день перед голосуванням виложений до публичного перегляду 5 годин у бюрі обводової виборчої комісії.

При болях голови нервоболях і ґрипі
вживайте порошки
KOWALSKINA

Хто устійнює листу кандидатів на послів?

Листу кандидатів на послів устійнюють в кожній виборчій окрузі **окружні виборчі збори, а не виборці. Окружні збори складаються: а) з окружного виборчого комісаря як предсідника;** б) **з делегатів територіяльної самоуправи вибраних:** 1) **повітовими радами по одному делегатові на 20.000 мешканців дотичного повіту** (пересічно від 4 до 10 делегатів з кожного повіту в Галичині); 2) **волосними радами по двох делегатів на волость, що начислює понад 6.000 мешканців і по одному делегатові в інших волостях;** 3) **міськими радами по одім делегаті на 4.000 мешканців у місті виділенім з повітового самоуправного союзу, а на 6.000 мешканців в інших містах;** 4) **з делегатів господарської самоуправи і професійних організацій, вибраних:** а) **хліборобською палатою по одному делегатові на двох делегатів повітових рад, які входять у склад дотичних окружних зборів** (себто від 2-ох до 4-ох); б) **промислово - торговельною палатою по 1 делегатові на 500 виборців до палати, замешкалих на просторі дотичної виборчої округи** (себто від 2—6 делегатів); в) **ремісничою палатою по 1 делегатові на 500 виборців до палати, замешкалих на просторі дотичної виборчої округи** (від 1 до 3-ох делегатів); г) **професійними організаціями фізичних робітників по 1 делегатові на двох делегатів міських рад або волосних рад у волостях, утворених з промислових осель;** ґ) **професійними організаціями умових працівників по 1 делегатові на двох делегатів фізичних робітників.** При устійненні числа делегатів до окружних зборів кожних розпочатих 20.000, 6.000, 4.000, 500 або 2 числяться за повні.

До складу окружних зборів у виборчих округах, що мають понад 75.000 міського населення (напр. Станиславів, Коломия, Перемишль, Дрогобич) **входять крім згаданих делегатів ще: а) делегати професійної самоуправи: 1) вибрані лікарською палатою по трьох на виборчу округу; 2) адвокатською палатою по двох на виборчу округу; 3) нотаріяльною палатою по одному на виборчу округу.** б) делегати технічних організацій по три на округу; в) **делегатки жіночих організацій по 5 на округу; г) делегати академічних шкіл — по трьох делегатів на школу, яка має більше виділів і по одному делегатові на школу з одним виділом.**

Крім того до окружних зборів входять делегати, що їх зголошує найменше 500 виборців — по одному. Таке зголошення вноситься на письмі на руки предсідника окружних зборів не пізніше ніж 20-го дня по розписанні виборів. Виборці, які підписують зголошення, подають своє імя, прізвище, вік, звання та адресу. Підписи на зголошенні має потвердити нотар. Виборець може підписати лише одно зголошення під загрозою неважности підписаних ним зголошень. Делегатом до окружних зборів може бути лише виборець до сойму, який мешкає у виборчій окрузі щонайменше рік перед розписанням виборів. Вибори до окружних зборів розписує воєвода з тим, що вибір делегатів мусить скінчитися не пізніше ніж 20-го дня по розписанні виборів до сойму. Окружні виборчі збори відбуваються 30-го дня по розписанні виборів до сойму. По їх відкритті предсідник покликує трьох секретарів і після того кожний делегат має право **зголошувати** кандидатів на послів. Якщо зголошено **тільки** чотирьох кандидатів на послів, їх **вписують на** листу кандидатів на послів без **голосування;** якщо більше — відбувається **голосування і** зпоміж зголошених вписується на **листу кандидатів** тих, які дістали щонайменше 1/4 усіх голосів на окружних зборах. Якщо в першому голосуванні чотирьох кандидатів не **дістане** 1/4 частини голосів — голосування є не **важне** і предсідник доручує вдруге зголошувати кандидатів на послів. Якщо друге голосування не дасть позитивного висліду — відбувається тісніше голосування зі скресленням тих осіб, які дістали найменшу кількість голосів. На випадок рівности голосів — рішає жереб про чергу вписання кандидата на листу. Кандидувати можна лише в одній виб. окрузі і до 35-го дня мусить кандидат надіслати підписану заяву, що годиться кандидувати. Листу кандидатів на послів затверджує окружна виборча комісія в 36-ому дні по розписанні виборів.

Нема доброго сн'дання без кави з цикорією
ЛУНА
— яку виробляє єдина — українська кооп. фабрика
Суспільний Промисл
Львів 24, вул. Жовківська ч. 188

ФУТРА
у великім виборі на догідних умовинах дістанете у фірмі
ПРЕССЕР
Пасаж Миколяша
напроти кіна „Тон" ч. 2002 1—10

РЕЧИНЦІ САМОУПРАВНИХ ВИБОРІВ.

Адміністраційна влада устійнила вже речинці самоуправних виборів. Згідно з устіненим календарцем уже в листопаді і в грудні 1938 р. відбудуться вибори до 30.000 громад на просторі 9-ох центральних і східних воєвідств, а в першому чвертьріччі 1939 р. вибори до 1.600 волосних рад на терені цих воєвідств. В осени 1939 р. відбудуться вибори до 10.500 громад на терені полудневих і західних воєвідств, а в листопаді і в грудні 1939 р. та з початком 1940 р. вибори до 1.100 волосних рад на терені згаданих воєвідств.

Якщо йде про вибори до міських рад — то в листопаді і грудні 1938 р. відбудуться вибори в 72-ох містах воєвідств: поморського, познанського, краківського, львівського, станиславівського і тернопільського, в Лодзі та в Варшаві. З початком 1939 р. відбудуться вибори в 89-ох містах тихже воєвідств, у квітні і травні 1939 р. вибори в містах, центральних і східних воєвідств, а від березня до травня 1939 р. в інших містах полудневих і західних воєвідств. Таких міст буде ще 390. Вибори до повітових рад відбудуться при кінці 1939 р. і з початком 1940 р.

Сторінка без політики.

СУЧАСНІ РОБІНЗОНИ.

На Егейському Морі найшли 400 острівців, на яких живе чимало новітніх Робінзонів. Хоч воно може й зовсім неймовірне, проте справді Середземне Море, що лежить на такому ожиленому торговельному шляху, ще не зовсім відоме. На схід від Греції та здовж побережжя Дальматії виступає з моря безліч острівців, серед яких є й такі, яких зовсім не знають картографи. Варто згадати, що підчас ревізії мап Егейського Моря „найшли" 400 острівців. Люди, що їх замешкують, це здебільша бідні рибалки.

Ті, що бажають утекти від цивілізації, не можуть нічого кращого зробити, як поселитися на однім із таких скельних пустарів. Вони можуть бути певні, що за цілий рік ніхто їх там не буде непокоїти. В найгіршому випадку заблукається якийсь яхт, якого власник побачивши стовп диму над островом, забажає пізнати новочасного Робінзона.

Таким Робінзоном є наприклад Павло Гартман, який уже 20 літ мешкає на острові Бран. Корабель, яким він їхав, розбився до берегу того острову. Залога врятувалася, одначе всі скористали з першої нагоди, щоби повернутися до своїх домів, тільки один Гартман залишився. В'н поклав собі там хатинку і виплекав город із ярниною. Город та море постачають йому поживи.

Двічі до року той самітник веслує на сушу. Там він вимінює надмір ярин на одяг та інші найпотрібніші предмети. Відтак вертається на острів та на довгі місяці забуває про існування решти світа. В літі він має дещо доходів, коли туристи приїжджають оглянути його хатину та послухати оповідань рибалки-пустельника.

На острівці Ітос, недалеко острова Самосу, поселився француз Жан Дівідіє. Це дезертир із часів великої війни. Утік із фронту та схоронився до Італії. Коли Італія прилучилася до антанти, Дівідіє мусів утікати дальше та згодом причалив до острову Ітос. Позаочно засудили його на смерть, але свояки виєднали для нього помилування.

Усеж таки Дівідіє так полюбив самоту, що занішо в світі не хотів вернутися до Франції.

На сусідньому острові Ітаці мешкає другий француз, що називається Корен: це маляр, що живе, продаючи туристам свої картини.

Іншим членом рідні Робінзонів є данець, Карло Еріксон, який оповідає кожному, хто його про те спитає, що оселитися на самітньом острові спонукало його вічне нарікання жінки від якої він мусів утекти. Його сусід, мешканець сусіднього острова, каже, що покинув цивілізацію, бо не міг жити давнім життям, втративши свою кохану дружину....

Льондонський часопис „Парад" розказує про подружжя, яке перейшло жити на самітний острів. Воно поселилося на залісеному просторі, має радіо, електрику та велику бібліотеку, а притому вдержує „взаємини" із суходолом. Це подружжя покинуло Австрію зараз по світовій війні.

Другу пару Робінзонів творить льондонець А. Кеннеді із своєю дружиною. Вони поселились на адрійському острові Льогор. Мають гарну віллю, палату і спортову площу. Вони такі задрісні за свій острів, що обвели його колючим дротом, щоби раз на завжди внеможливити доступ до нього непрошеним гостям.

—o—

ЛЮДИ -- ФЕНОМЕНИ ЧИСЕЛ

Сьогодні, коли винайшли найріжнороднійші машини до числення, мало кого здивує скарбник чи книговод, який зуміє обчисляти денний оборот, не посугуючися папером та ріжними складними чинностями. Усеж таки кілька літ тому взад така людина „машина до числення" викликувала загальний подив та зацікавлення.

Правдивий попис людської переваги над машиною уладили в Парижі 1892 р. Пописувався там італієць Інаvді. Цей попис справдився на перегонах із машиною до числення. Інаvді виграв, коли йшло про трицифері числа. Він ділив їх, множив, додавав та віднимав швидше ніж машина. Колиж авдиторія стала домагатися ділань чотиро- та більше циферних чисел, Інаvді умів справді їх виконати, але подавав вислід багато пізніше, як машина.

Саме той Інаvді довершив рекордового обчислення, бо за 17 секунд подав множник двох двнацятициферних чисел. Коли йшло про віднимання, Інаvді давав собі легко раду з числами, що мали 21 цифр.

Інаvді мав суперника, грека Діяменді, що був торговцем збіжжя та дійшов до незвичайної вправи підчас виконування своїх професійних обовязків. Він заповів навіть „змагання" з Інаvдієм, але вони з невідомих ближче причин не відбулися.

Крім таких мистців у численні було чимало учених математиків, які часто довершували несамовитих річей. Напр. англієць Валліс коли про бувся одного дня, подиктував свому секретареві корінь із числа, що мало десять цифр, який ...тягнув у ... сні! Інший англієць, Колберн, множив через себе девять разів числа з такою швидкістю, що виголошував висліди скорше, ніж один із слухачів, який ті самі обчислювання переводив на папері.

Одного разу запитали Колберна, як він радить собі з такими трудними обчисленнями, але він відповів хитро: „Мене навчив цього Бог, тому я не міг би переданого Ним знання перелити до вашої голови".

Інший феномен, теж англієць, Вінклер, мав таку знамениту память, що по 15-денній перерві вичислював пять тисяч цифер, хоч йому відчитали їх усього двічі.

Німець Оазе вмів в памяті множити стоциферні числа, але коли вийде з ділянки чисел, тоді викликує враження неінтелігентної людини. Швайцарець Гулер, що цікавиться усіми проявами культурного життя, зумів навчитися на память цілу Енеїду. Він уявляє собою тип незвичайно запопадливого працівника і коли з висаджена, як 28-літній мужчина стратив одно око, зовсім не перейнявся нещастям, лиш навпаки, вдоволено сказав, що воно і краще так, бо дивлячися одним оком не буде він тепер звертати уваги на пусті речі. В цілому тому товаристві феноменів-аритметрів находимо лиш одно імя жінки — панни Осака. Це не японка, як виглядало б із прізвища, але такий псевдонім вибрала собі молода француженка, що почала свою карієру в Парижі в 1935 р.

Вона творить дивний тип рахівниці, бо в дійсности вона не вміє числити, та ледви дає собі раду з чотирьома діланнями, але зате має феноменальну память, в якій зберігає кожне виписане число.

Кара за... власну кривду.

Один американський правник, який мав видно дуже мало охоти до практики, зібрав цілу низку американських законів, дуже дивоглядних, які зберегли досі свою вагу.

Отже машиністи стейту Канзас досі ламають собі голову над такою законною загадкою: „Коли два поїзди стрінуться на перехресті, мусить перший задержатись. Ніодин з тих двох поїздів не має права рушитися, заки другий не відїде".

Цікаво, що спонукало законодавця так дивоглядно формулувати цей закон. Невже він не вірив у майбутність парової машини, що сьогодні перебігає здовж і вшир цілу Америку?

Годі теж сьогодні зрозуміти мотиви, які веліли одному судді засудити на кару звичайні хлопця, який нібм відгриз собі своє власне вухо. Судця відмовився перевести доказ правди, що це було можливе, вдоволяючись тим, що воно, мовляв, не потрібно проволікло би справу.

Знову ж, стейт Бостон вирішив та устійнив, яка може бути найбільша та найменша величина котів і псів, а у стейті Юта заборонили, щоб висота закаблуків при жіночих черевиках мала більше п'ятьох цалів.

У стейті Віргінія мужчини до сьогодні не вільно мати псів, а коли в Мессачузет мужчина зачепить бодай пальцем дівчину — мусить із нею оружитися.

паста
ЕЛЕГАНТ
О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА, Львів, Корнецького 51.

ҐРИПА, ЧИ ВАГІТНІСТЬ.

Княжна Юліяна не брала участи в недавніх парадах з нагоди ювилею королеви Вільгельміни. Урядові комунікати подавали, що княжна занедужала на ґрипу.

Та вперто ходять чутки, що в січні н. р. можна знову сподіватися щасливих народин у королівській родині. Королева Вільгельміна повинна була вже покинути Амстердам, одначе вона залишилася ще кілька днів коло дочки і щойно пізніше виїде до своєї літньої резиденції.

—o—

БАР У СУДІ.

Судова саля в Нюйорку прибрала одного разу вигляд ресторану. Перед суддею Томасом Ґріном відповідало нараз 8 ресторанників за те, що вони в хитрий та підступний спосіб накладали надто великі верстви шуми на шклянки з пивом. Суддя Ґрін витягнув в одному менті від лавки пляшки й шклянки і найспокійніше сказав: „Тепер покажу вам, як треба наливати пиво".

Він налив 12 шклянок пива і зждав добру хвилину, аж шума осіла до відповідної висоти.

„Ось вам зразок, який ви повинні наслідувати", закінчив практичний суддя цю справді небуденну розправу та додав при тому, що вже що увільнює ресторанників від вини й кари, але сподіється, що ця коротенька лекція буде користніша від кари, яку на основі закону повинен був їм визначити.

НОВОСТИ жіночі і мужеські
Е. ДУМИН
КОПЕРНИКА 4

ВЕСЕЛЕ

МОДНІ АВТА.

Шпилька їде новим удани автом. Тягне собі малесеньким автом. Раптом Шпилька переїхав чоловіка.

Перелякаоний зіскакує з авта:

— Біўтеся Бога, чи щось сталося?

— Так — відповідає прохожий, який ... карабкався з під авта. Хоздіянина погнулася.

НАЙКРАЩЕ СВІДОЦТВО.

Якийсь волоцюга став перед суддею.

— Чи можете мені когось подати, хто ... би дати про вас добре свідоцтво? — ... суддя.

— О, так директора поліції.

І справді директора поліції ...

Одначе він заявив, що взагалі перший раз ... чить волоцюгу перед собою.

— Бачите — крикнув волоцюга — ... цять літ мешкаю в його поліційній ... він мене зовсім не знає. Чи треба ... щого свідоцтва?

Перші бої на чесько-німецькому кордоні.

ЧЕСЬКА КОМУНІСТИЧНА МІЛІЦІЯ ВДЕРЛАСЬ НА НІМЕЦЬКУ ТЕРИТОРІЮ.

Минулої ночі коло 3. години відділ зложений з кількасот комуністичних міліціонерів у військових одностроях зблизився до німецького кордону та став обстрілювати зі скорострілів будинок німецької митної сторожі. Рівночасно другий відділ помашерував на граничне містечко Зайденберг, де є табор судетських утікачів, щоб схопити деяких з них. Німецька прикордонна сторожа спинила чехів, які годину обстрілювали місто зі скорострілів. 2-ох німецьких граничних сторожів убито, 15-ох ранено. Втрати по чеському боці невідомі.

НІМЦІ — ВОЯКИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ АРМІЇ АТАКУЮТЬ ЧЕХОСЛОВАЦЬКУ ПРИКОРДОННУ СТОРОЖУ.

У вівторок коло год. 4.30 гурт німецьких утікачів намагався перейти німецький кордон; між ними були німці — вояки, що покинули чеські відділи.

Коли чеська гранична сторожа обстрілювала утікачів зі скорострілів, згадані вояки заатакували будинок чеської сторожі та прогнали відтіля 15-ох чеських вояків; 1 чех згинув, двох попало в полон.

В год. 7. появився більший чеський відділ зі скорострілами, що обстріляли будинок німецької кордонної сторожі та зранили 6-ро утікачів: 3 жінки і 3-ое дітей.

ВОЄННИЙ СТАН ПОШИРЕНО.

Воєнний стан поширено на 3 дальші округи: Фрідлянд, Брумор і Трутнор.

ЧИ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА СКАПІТУЛЮЄ?

У Празі відбулась нарада уряду під проводом през. Бенеша. Як говорять, уряд готов приняти льондонський проект як базу дискусії, але тому рішуче противиться генеральний штаб та лівиця. Є небезпека, що на випадок капітуляції уряду військо збунтується і на власну руку стане до боротьби з Німеччиною. Не ле котакож опанувати народні маси, які уладжують у Празі бурхливі демонстрації. Атмосфера у Празі дуже напружена.

ЧЕХИ МАСОВО УТІКАЮТЬ ЗІ СУДЕТІВ.

До Праги втікло коло 15.000 чехів зі Судетів, — їх розміщують по селах. У деяких околицях Судетів чеські уряди вже не функціонують, фактичну владу перебрала судетська міліція.

Чисельність чехословацької армії оцінюють на 750.000 вояків.

СТАНОВИЩЕ ПОЛЬЩІ СУПРОТИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОЇ КРІЗИ.

Польські амбасадори в Парижі, Льондоні, Римі та Берліні дістали приказ знову спрецизувати перед тамошніми урядами становище Польщі супроти подій у Чехословаччині.

Коментуючи становище Польщі, німецька преса стверджує, що Польща зголосила претенсії до заользанського Шлеська.

—o—

Зміс Лікарські поваги висловлюються з признанням по успішне ділання природної гіркої води „Франц Йосиф" також у людей у пізнішому віці.

Крем магістра В. Пальдзерського HALINA № 1 усуває радикально весняянки плями і т. п.

Крем Halina № 2 (піталевий) плекає церу хоронить перед зморщинами і їх усуває.

ОТРОЇЛИ ЗАСТУПНИКА ПРОКУРАТОРА УССР?

У Києві помер серед загадочних познак заступник прокуратора республики Рудик, який довів до неодного смертного присуду проти членів опозиції. Підозрівають, що його строїли. ҐПУ перевело великі арештування, зокрема в київській прокуратурі. (АТЕ.)

ФРАНЦІЯ ЙДЕ НА РУКУ ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ У БОРОТЬБІ З ПАЛЕСТИНСЬКИМИ ПОВСТАНЦЯМИ.

Французька влада енергійно ліквідує контакт населення Сирії та Ливану з палестинськими повстанцями. Викрито кілька складів зброї, переведено арештування.

Брітійське військо дістало дозвіл переходити сирійський та ливанський кордон, колиб того вимагали операції проти повстанців.

МУСОЛІНІ В ЮГОСЛАВІЇ.

Мусоліні відбув інспекційну подорож по околиці Трієсту. У Качії він положив угольний камінь під будинок митної сторожі та перейшов на територію Югославії, де повитав його комендант І. югославянської піхотної дивізії ген. Лукіч.

Югославянські політичні кола привязують велике значіння до тої події, дарма що Мусоліні не стрінувся з представниками югославянського уряду.

ТУРЕЧЧИНА ВИСЛАЛА ДИПЛЬОМАТИЧНОГО ПРЕДСТАВНИКА ДО ЕСПАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УРЯДУ.

Турецький ґенеральний агент при уряді ген. Франка виїхав з Анкари до Бурґосу. Як відомо, Туреччина рішила акредитувати свого представника при тому уряді згідно з постановою міністрів закордонних справ балканської антанти в Анкарі.

ЕСПАНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ВІДБИЛИ НАСТУПИ ЧЕРВОНИХ.

Національна головна кватира повідомляє: Національні війська відбили з великими втратами ворожі наступи на відтинках Вілля Нуева де Кордова і Вілля дель Ріо — андалузійського фронту.

На фронті Теруелю заломався ворожий наступ на гору Сарріон.

На фронті Ебра нац. війська здобули 2 лінії ворожих окопів.

ВЛАСНОГО ВИРОБУ! ЦІННИКИ ДАРОМ!
КОВДРИ — МАТРАЦИ — ПОДУШКИ
готові простирала — пошевки — коперти. — Полотна — ручники — коци — капи — фіранки — Хідники
А. Петрушевський
ЛЬВІВ Галицька 20. тел. 213-33

Невдатна опера.

„Известія" з 3. ц. м. пишуть: „Київський Академічний Театр опери і балету почав сезон прем'єрою нової опери „Щорса" Лятошинського. Опера ця не віддала образу самого Щорса; композитор мав тут також мало успіху, як і лібретисти (І. Кочерга і М. Рильський). Ми бачимо на сцені нереального Щорса, що пропомує шкільні істини, людину в шкіряній за[...]рці, яка декламує підручник політичної на[уки]. Перед нами перебуває цілий час картоновий герой, вигаданий і без життя, який не хвилюється, не непокоїться, не думає, не живе. В усіх випадках він зявляється перед масами з бундючною балакучістю. На бундючність терпить і музика опери. Зрештою музика Лятошинського кабінетна, однотонна і похмура. Зла традиція лучиться у виставі зі злими натуралістичними новинами. Андрей Іванов своєю грою лише збільшує похибки невдатного представлення особи Щорса..." (Офінор).

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 26.

НАТАЛЯ ЯХНЕНКО. 4

Алла.

І час минав і минав. Пробігло мабуть уже два роки від тої зустрічі в парку. Василь уже був в нашій пресі, як знаний публіцист. На нього покладали надії як на сильного літературного критика. У мене на полиці зібралися деякі книжки, де фіґурувало його імя, саме поперед інших. Він набрав віри в себе, працював все з більшою відданістю та охотою. Працьовитість його була просто казкова. І він був щасливий зі своєю Аллою.

Все це я пояснював своїй жінці, коли ми з нею йшли до них з першою візитою. Я так боявся, щоб вона дещо за сувора і за опанована не проявила [...] моєї любови до Василя, [...] щоб, буває, не зразилася до тої, на першій погляд, досить розхрістаної пари. — „Василь [...] здібна людина — товк я їй у сотий [раз]. Його здібності, і не гадай, що це якийсь там самоук. [Як]би не потягли події зперед самих іспитів, [в] нормальні часи, то він мав би вже [...] докторат. Він не буде грати [...] в суспільній ролі, але від того його праця [...] менше цінна. Вона буде мозольна, вимагатиме [...] малих трудів, шукань, студій, але [...] дасть тому всьому ладу. Йому допомогає [...] сильний організм і сила [...] він уже повинен бути голосом, що до [нього] прислухаються. А за кілька літ..."

— Ну, а Алла? — перервала мені Ганна, міряючи коло мене хідник.

— Ну, Алла. Що ти хочеш від Алли? Вона добра дівчина. А Василь її потребує, яка вона не булаб.

На цій нашій першій візиті Ганна моя сиділа дуже тихенька, та задумана, особливо супроти галасливого поготівля Алли. Я бачив, що вона приглядається. Тому я робив, що міг, щоб показати Василя в найліпшому світлі. Я вибирав такі теми, що його найбільше цікавили, або що, як я знав, вічно сиділи в ньому. Алла приймала жваву участь у нашій розмові. Поки Василь зібрався з відповіддю вона вже викладала аподиктично якусь правду, що в ній я пізнавав обовязково відблиск думки Василя. Вона захоплювалась, вставала, ходила, вишукувала цитати. Василь дивився на неї поглядом батька, задоволеного з того, що його дитина так мудро показує перед гостями вислідн його виховання.

При обговоренні гасла Хвильового: „Дайош Европу" Ганна сказала:

— Чи ви не гадаєте, що дійсно занадто мало наших навіть вибранців, навіть майстрівфахівців, знає і стикається з тою Европою? Особливо не стосується до літератури, бо пластичне мистецтво, наприклад, має більше міжнародню мову порозуміння. А в літературі, зокрема поезії ми всі, а і наші поети також не знайомляться з західним мистецтвом безпосередньо, а завжди через другі руки, з польського, з німецького, з якого хочете-

— О, ви знаєте — звернулася Алла до Ганни, — ви сказали те, що я особливо вражливо відчуваю. Ми не маємо перекладів поезій, близьких до оригіналу. А ви знаєте, як важко віддати дух, ритм. Я так цим перейнялася, що навіть сама взялася за це. Василь сміється з мене і навіть забороняє, але він не має рації. Знаєте що, панове, — розсудіть нас. Я вам прочитаю дещо зі своїх перекладів, а ви скажете свою думку.

Я бачив, що Василь заскочений і що він гнівається, але він стримав себе.

— А що там? Ти певно ще ліпше переклала, як сам Верлен написав — пробував він криво жартувати.

— Ні, Василю, ні, не жартуй — вскочила Алла. Вона кинулася до шафи, десь зпід білизни витягла грубий зошит, вмить знайшла щось у ньому і почала читати. Це називалося „Осіння пісня". Я нічого не розуміюся на поезії, тимбільше на французькій, заправлений напевно якимось „ізмом". В очах Ганни мерехтів небезпечний вогник. Крізь маску жарту, змішаного з ніяковістю у Василя пробивався виразний гнів. Але Алла була неначе в екстазі, і відчитала свої вірші до самого кінця. Мені видалося, що вони не були погані, що я і висловив у кубічному степені, коли вона скінчила.

— Бачиш, Василю, бачиш, а ти кажеш, що вони ні до чого?

У словах Алли почувався виразний докір. Але Василь нетерпеливим рухом майже вирвав у неї зшиток і закинув у шафу.

— Мені здається, що дуже тяжко перекладати Верлена — зауважила Ганна, що мабуть бачила мою нещасливу фізіономію.

Після цього ми швидко пішли до дому.

(Далі буде).

Нині Атлянтик

Нинішня прем'єра найбільшої фільми, яку колинебудь випродукували

Пригоди Робін Гуда

з ЕРОЛЕМ ФЛІНОМ

остається небуденним ляншем у сьогоднішній кінематографії назавсіди в ваших серцях.
Початки сеансів: 3.30, 5.30, 7.30 і 9.30. Вільні білети незажні.

НОВИНКИ.

— З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Глушевський — рік осн. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3. І. пов., телефон 254-46. 1430 -J—?

— Фарби, лякери, покости, предмети домашнього вжитку, косметику поручає ф-ма Інж. Б. Попович, Львів, Руська 16. Великий вибір, дешеві ціни. 1987 -10

— Проба хору Т-ва „Львівський Боян" починається в пятницю, 23. вересня ц. р. і відбуватиметься точно кожного вівтірка й пятниці в год. 7.30 вечором в домівці Т-ва при вул. Шашкевича 5, ІІІ. Просимо всіх Вп. Членів явитися. Нових членів приймає секретар Т-ва безпосередньо перед кожною пробою. Виділ. 1-2

— Вже появилися у розпродажі модерні батерійні радіоприймачі „Е-Комп". Замовляйте через нашу крамницю „Е-Комп", Львів, ул. Сикстуська 29, тел. 203-30. 1639

— Космео — Львів, Миколая 7, фахово порадить Вам Пані, як раціонально плекати вроду. 1985 —20

— Курси косметичні Слави Добрянської Львів, Кохановського 15 а. Школа професійна затверджена кураторією під управою лікаря-дерматольога д-ра Лисяка. Вписи щоденно. Тел. 253-67. 1989 -5

— В українськім Лікарськім Товаристві чергові сходини членів в пятницю 23. ц. м. в год. 7. увечір у власній домівці. На сходинах демонструватимуть казуїстичні випадки Українського Шпиталю. Перед викладом вистава фармацевтичних виробів. 1999

— Наша Служба Божа в радіо. В середу 21. ц. м. транситуватиме львівське радіо Службу Божу з Успенської церкви. Початок в год. 9. рано. Читані Служби Божі в тій церкві в год. 6., 7., 8., 11. і 12.

— В Т-ві „Молода Громада" відбудеться в четвер 22 ц. м. в год. 7-ій вечором реферат б. пос. З. Пеленського на тему: Швеція та її життя. — Вступ для членів та введених ними гостей.

— Не може стерпіти навіть окладинки з українського часопису. Учитель Заморський Витовт вигнав зі школи в Більчі пов. Дрогобич українських дітей: Михайла і Федя Іванусa уч. IV. і II. кл., синів Стефана в днях 10, 12 і 13. вересня з тієї причини, що вони мали підшивки у своїх шапочках жовто-блакитної краски. Згаданий учитель здирає теж дітям окладинки з книжок з галетки „Кооперативна Родина", бо це теж — на його думку — політика. Коли-ж батько згаданих дітей пішов у тій справі до п. Заморського, то цей ще й накинувся на нього з лайкою — мовляв „Я ці покажен України будовать", а на культурні завваги п. Івануса ще й погрожував викиненням за двері. Тому батьки шкільних дітей з Більча звертаються до окружного інспекторату в Самборі та до кураторії у Львові, щоби „вразумив" п. Заморського, бож істеричний шовінізм лише перекупці, але ніколи учителеві-педагогові.

— Хто виграв на льотерії. В нинішнім тягненні Державної Клясової Льотерії впали м. і. такі більші вигри: 75.000 зол. на ч. 97744; 50.000 зол. на ч. 2644; 15.000 зол. на ч. 137933, 10.000 зол. на чч.: 91877 97817 100873; 5.000 зол. на чч.: 51352 122927; 2.000 зол. на чч.: 11648 20487 20581 31454 37959 47718 57118 59433 62075 67985 69671 70174 81410 92956 100570 114796 115239 140422 154262 155381; 1.000 зол. на чч.: 951 3462 9477 12707 15835 19641 29818 43444 45097 61014 74199 82201 83485 84423 9195 97606 98249 102355 109888 111757 115538 116539 116756 158269.

— Львівська хроніка. У вівторок над раном поліція арештувала злодія Гашика у модиярськім магазині „Новіта" при вул. Академічній ч. 15, побачивши припадково світло електричної ліхтарки злодія в магазині. При вул. Собіського зударилися два самоходи. Один з них доволі ушкоджений. — При вул. Зеленій самохід наїхав на 5-літню дівчинку Янілу Хмель, яку опісля відвезли до шпиталю. — При будові каналу в Зубрі згинув в понеділок 19. ц. м. 33-літній робітник Кароль Ветер, якому впала на голову залізна капазова покришка.

— Добошинський засуджений на 4 роки вязниці. Третій з черги процес проти інж. Добошинського скінчився вже в понеділок 19. ц. м. вечором, бо всі його оборонці зреклися оборони, за що трибунал покарав їх по 100 зол. гривни за демонстраційне нарушення поваги суду. Трибунал переслухав трьох свідків і відчитав деякі акти. Прок. Ольшевський домагався гострої кари тому, що мотивом нападу інж. Добошинського на Мисьленіце була „фальшива амбіція, жадоба слави і типове польське „вархольство", відоме з історії". Прок. Ольбері домагався, щоб трибунал засудив Добошинського за провину зі ст. 259 к. к. (грабунок зброї зі станиці поліції в Мисьленіцах). Підс. Добошинський зрікся останнього слова. Пізно вечором трибунал оголосив присуд, яким засудив Добошинського на 4 роки вязниці з тим, що зачислив йому слідчий арешт від червня 1936. р. Домагання винагороди шкоди, що її домагався представник генеральної прокураторії, трибунал узяв під увагу.

— Здефравдував 10.000 зол. Перед апеляційним судом у Львові відбулася розправа проти Тадея Созанського, урядовця Комунальної Каси Ощадности у Снятині, який здефравдував 10.000 зол. й опісля підпалив касові книги, щоб затерти сліди своїх зловживань. Апеляційний суд підвищив Созанському кару з 2 і пів року вязниці на три роки.

ДАЙМОН робить з ночі день

— Краєва хроніка. В неділю 18. ц. м. 17-літній пастух Петро Петрина з Тарношина напав у лісі на 12-літнього Й. Джоруня, ученика 5. кл. народньої школи з кольонії Турина, зранив його відбираючи йому ровер і втік з ним. Раненого хлопця відвезли до шпиталю у Львові. За напасником шукає поліція. — В селі Осівниці, пов. Дорогичин, повстала пожежа в будинках Прокопа Батюшка і знищила хату, стодолу зі збіжам, хлів, дві корови, 45 гусей, віз та одяг. Крім того згоріли господарські будинки з хатами і живим та мертвим інвентарем трьох сусідів. Шкода перевищає 10.000 зол.

— Катастрофальний буревій перейшов над столицею Аргентини — Буенос Айрес та околицею і заподіяв велитенські шкоди. Багато осіб згинуло підчас сну під звалищами домів. Покищо нема точних вісток про розміри катастрофи, бо буревій поперевертав телефонічні і телеграфічні дроти. В кожному випадку втрати велитенські.

— Збройний напад на громадський уряд у Тепохуна в стейті Пуебля уладило 30 озброєних бандитів, які намагалися схопити начальника громади. Підчас нападу дійшло до стрілянини, в часі якої згинув комендант поліційного відділу та один поліцай. Начальник громади врятувався.

— Страшна катастрофа військового літака в Аргентині трапилася підчас вправ недалеко містечка Азуль. Літак мусів осісти з приводу дефекту мотору. При осіданні літак розбився і почав горіти. Летун і механік згоріли. Летун другого військового літака завважив катастрофу і хотів поспішити з допомогою, але при осіданні другий літак теж розбився і летун згинув. Механік другого літака важко ранений. Причиною катастрофи був невідповідний терен до осідання.

— Справлення помилки. У вчорашньому числі (208) „Діла" трапилося кілька друкарських помилок у звідомленні з „Величавого посвячення Лугового прапору". І так в 11-му рядку згори першої шпальти надруковано помилково, що до Львова приїхали на посвячення прапору делегати (тки) з 3-ох повітів Галичини, а має бути: з 32-ох повітів. У 5-му рядку третьої шпальти цього звідомлення видруковано помилково, що другу нагороду, чашу кн. Розумовських дістали делегати Пов. Лугу в Теребовлі, а має бути: в Бучачі. Вкінці слід згадати, що у святі взяв участь як представник уряду ген. хор. Загродський, а не ген. хор. Загробельний.

—o—

З нових видань.

Наукове Товариство ім. Т. Шевченка у Львові. IV. Український Статистичний Річник 1936—1937. Редакційний комітет: д-р В. Кубійович, Л. Лукасевич, інж. Є. Гловінський. Редактор мови: проф. В. Сімович (Львів). Переклади на англійську мову: В. Бовшик (Варшава). Вид. Українського Економічного Бюра у Варшаві. Варшава—Львів, стор 305+23.

Хто любить і вміє читати мову сухих цифер, той може багацько з них вичитати. Насправжки статистичні дані, це не мертві числа, а дуже живо ілюструють нам життя народів і країн.

Незвичайно корисну роботу на полі статистики веде в нас Українське Економічне Бюро у Варшаві, на чолі з рухливими й невсипущими: д-ром В. Кубійовичем як головним редактором, Л. Лукасевичем та Є. Гловінським. Трьох цих людей довершило справді великого діла, випустивши у світ ось чотири вже книжки з широким і дуже цінним матеріялом.

За зразок мови цифер нехай вистарчить нам один приклад, зараз таки з першої таблиці, де подано територію й населення деяких держав. Читаємо тут, що густота населення в таких державах, як Японія, Німеччина й Італія дуже велика, бо виказує 179, 142 і 137 осіб на 1 км², коли у т. зв. демократичних і пацифістичних державах, як Франція, Злучені Держави Північної Америки та СССР, припадає тільки 76, 16 і 8 осіб на 1 км². Тих кілька цифер говорить, що т. зв. фашистівські раси не можуть туплювати на одному місці і мусять напинати свою силу на інші країни, вести експансивну політику й посягати по кольонії. З другого боку на Україні, як читаємо, місця на людність є ще доволі, бо на території 931.000 км² живе під сучасну пору коло 53,600.000 мешканців, себто припадає 66 осіб на 1 км². Значить, українці мають іще час на турботи звязані з надмірним скупченням населення на одноцілій території.

З цього одного прикладу видно, які цікаві та важні подробиці подає нам „IV-ий Український Статистичний Річник 1936—1937". У ньому віддзеркалене життя світу, а що найважніше: життя цілої України, точніше: життя всієї території, заселеної українським народом, отже у СССР, у Польщі, Румунії, Чехословаччині та в усіх інших країнах земного глобу на еміграції.

Не обійшлося і без помилок, ділових, фактичних і коректорських. Звернімо увагу тільки на недокладности одного листа. В адресарі українського економічно-суспільного життя подано теж головніші господарські й культурні установи та підприємства і міста Станиславова в дні 1. грудня 1937. р. Отож слід ствердити, що у Станиславові дня 1. грудня 1937 р. ніхто не знав про реклямово-видавниче бюро „Астра", яке свою діяльність проявило щойно в вересні ц. р. виданням двотижневика „Оферта" для торговельного посередництва, реклями і пропаганди. Далі українське В-во „Бистриця" проф. Івана Чепиги від ряду літ не випустило у світ ніодної книжки, отже тепер, досі не існує. Давно вже нема у Станиславові також споживчої к-тиви „Злука"; також Кредитове Товариство й торговля залізним приладдям „Крелит" (перед великою війною „Земельний Банк"); що перед 10-ома роками мав свою власну багату реальність у середмісті при вул. Собіського ч. 24 (не:20!), сфузіонувався вже давненько з Окружним Союзом Українських Кооператив. Тепер про той „Кредит" в Станиславові вже й забули, на його місці є головна крамниця „Народної Торговлі" ... після недовгого існування замкнули ... крамницю „Маратон" Жаровського. Кредитова К-тива „Народній Дім" не міститься при вул. Голуховського ч. 20, бо тут є камениця ... ніх наших недобитків довоєнного ... фільства, зате є кооператива українських ... дізничників і міститься у власній величавій ... альности при вул. Лелевеля. Книгарні й ... чальня книжок (не... читальня, як ... но в Річнику) „Ренесанс" при вул. ... Мая ч. 19, це зовсім не українська установа ... чисто жидівська. „Українська ... са" тепер не існує й нема в Станиславові ... лиці Супінського(?!), а передвоєнна ... ва установа під цією назвою ... „Український Кооперативний Банк" ... Т-во „Українська Бесіда" (не саме „Бесіда") не міститься вже від літ при вул. Галицькій

...ч. 20, а в каменниці при вул. Собіського ч. ... Бібліотека станиславівської Капітули ім. ... Андрія Шептицького не була ніколи від... до прилюдного вжитку й про неї майже ... в Станиславові невідомо. Таксамо не ... нічого невтаємниченим про Музейну ... в Річнику: Музеальну?) Збірку в духовній семинарії. Нестисла також інф... ція, бу... „Думка", це — студентськи.. хор, а ... було подати, що це чоловічий хор при ... „Просвіти" в Станиславові. Неточна теж ... Т-ва „Боян" бо цей мішаний хор носить ... назву „Станиславівський Боян".

... цих помилок і недокладностей ... подати незазначення взагалі істнування в ...ові таких важних установ і під... як: Окружний Союз Українських Ко... при вул. Баторія ч. 7, Філія „Просві... при вул. Сапіжинській ч. 23, Повітовий Со... „Рідної Школи", Філія „Сільсько... Господаря", Відділ Земельного Банку Гіпо... Відділ „Маслосоюзу", Народній Ба... Українська Книгарня при вул. Собіського ... Т-во „Універсальна Бібліотека", Музейна ... при філії „Просвіти" під проводом лі... д-ра Яр. Хмілевського, Т-во „Сокіл" при ... Третього Мая ч. 18., спортове Т-во „Про... ...евецьке Т-во „Буй-Тур", лещетарський ..., фабрика содової води й лімонади „Бур... філія „Союзу Українських Купців і Про...", кореспондентура Промбанку, одн... на українських землях у Польщі Укра... Цех Ремісників, і т. д. і т. д.

Щоб уникнути цих помилок, недостач і не...докладностей у черговій книзі „V-го україн... статистичного річника 1938—1939", по... буде редакційний комітет Українського Економічного Бюра у Варшаві звернутися заздалегідь до поодиноких громадян на місцях, з проханням точного спису головніших господарських і культурних установ та підприємств з адресами. Бо коли в адресі установ і підприємств одного лише Станиславова зайшло стільки великих і ріжнородних хиб, то можна виводити, що з наших інших міст і містечок теж є чимало.

Крім цього всього не знаходимо в книзі також повного спису мандрівних українських театрів на західно-українських землях, а саме театрів Миколи Садовського, М. Комаровського, Івана Когутяка, Ол. Тимченка й інших менших.

Даремне шукати й за першою на західно-українських землях Кооперативою Здоровля в Ременові під Львовом, чи другою в Болнарові під Станиславовом.

Усе це немаловажні справи, бо вони в цілому складаються на українське економічно-суспільне життя, на українську культуру. В Показчику з української культури не повинно цих даних бракувати й тому на другий раз треба всі реєстри тут конче доповнити.

Врешті мушу звернути увагу й на назви українських місцевин, де не вільно по нашому писати з російська „Унев", а тільки правильно Унів, тощо. Українська мова не терпить теж таких назв, як вул. Колійова (?!!), бо на це має свою власну добру назву: вул. Залізнича!

Не слід писати вул. Швецька (!) у значінні Шведської, і т. п.

Всі ці помилки, недостачі та недокладности вимагають виправи й доповнення при виданні чергового „Річника", поправді вартісної книжки.

„Українські статистичні річники" Українського Економічного Бюра у Варшаві є назагал, без огляду на наведені яскраві похибки, дуже цінною підручною книгою для кожного нашого інтелігентного громадянина.

Іван Ставничий.

—o—

Спорт.

УКРАЇНА — ВКС ЯРОСЛАВ.

Змагання за мистецтво Окружної Ліґи обох цих дружин відбудуться в неділю 25. ц. м. на грищі Чорних у год. 3.30 попол.

Україна виступить до змагань з ВКС ом, який тепер займає друге місце в табелі, в такім самім складі, як минулої неділі.

ЗОРЯ — ПОЦІСК.

Змагання цих дружин за мистецтво Б-кляси відбудуться в неділю 25. п. м. на грищі 40. п. п. (Погулянка). Початок у год. 11-ій передпол.

—o—

Нові книжки і журнали.

ЖУРНАЛИ

ВІСТНИК. Місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Річник VI. Книжка 9. Вересень 1938. Львів. Зміст: Е. Маланюк: Моравські елегії. — В. Ткачук: Юркова весна. — *** Остання промова Наполеона. — Поль Валері: Наука читання. — Герберт Н. Касон: Британія будує. — ***: Як ген. Кейпо де Ляно взяв Севілю. — О. В.: Два антиподи. — Дм. Донцов: Конфлікт на Далекім Сході і український Коблєнц. — Никон Немирон: Генерал Мирон Тарнавський. — О. М.: Часопис-примана. — М. Л.: З пресового фільму. — Бібліографія. — Від Адміністрації.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XIX. Ч. 8—9. Серпень-вересень 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 18. Ч.1. Вересень 1938. Львів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Найкраща українська ПАСТА до взуття і підлоги виключно з фабрики хемічних виробів „БЛИСК" Левицький і С-ка Станиславів, ул. Жулкевського 3.

Театри.

... Театр: ... 21. 9. год. 8. веч. „Іван". ... 22. 9. год. 8. „Вовки в ночі". ... 23. 9. год. 8. веч. „Іван". ... 24. 9. год. 8. „Вовки в ночі".

Український Народній Театр ім. М. ...

[illegible]

... виїзд до Львова з ... репертуаром. Нові де... ... Бобинського.

КІНА.

... „Дорога до слави"; „Львів ...

... „... говорить".

... „Робін Гуд" з Еролем ...

... „... буде".

... „... і „Варієте"

... „...": на осн. Родини...

... „З ...": з Шерлем ...

... „...": (... Кро...

... „... молодість".

... „Заступниця" (Й. Дер...

... „... і ...".

... „... Кетченікон ..."

... „... ...".

... „...".

... „... на ...".

... „... ..." ...

... „... ..." в Ль...

... „... і Берерад".

... „... ...". „Ла...

... „...": і ревія.

ТОН: „Шлях у невідоме", „Дочка Шангаю".

УТІХА: „Шеф контррозвідки" і ревія.

ХИМЕРА: „Дівчатко з варієте" (Анна Ондра).

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(ул. Марійська)

„Гарміш-Партенкірхен".

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":

(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Каім і Син)

Індія — Цейльон — Мадрас — Кольомбо.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 21. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.000 Ранішній денник, 7.15 Орх., 8.00 Авд. для шкіл, 8.10 Перше оповідання при музиці з пл., 11.00 Для шкіл: „Лісові рахунки" авд. для молодших дітей, 11.25 Балетова музика з пл., 12.03 Полудн. авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 М. Карлович із пл., 14.35 Скрипковий рецітал Марії Добрянської у супр. форт., 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Господ. вістки, 16.00 Розр. концерт у вик. сальон. орх., 16.45 Совітське військо після „чистки". 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Листки з подорожі „Чехією та Німеччиною до Італії", гутірка, музика з пл., 17.55 Гальо, позір! 18.00 Комахоїдні рослини, 18.10 Скрипк.рецітал у супр. форт., 18.45 „Оповідання про 12 скрипників", 19.00 Спів. рецітал Забейди-Сумiцького у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Осінь за плечима" розр. концерт у вик. сальон. орх., скрипка, бас. форт., 20.45 Веч. денник, 21.00 Прогр. резерва. 21.10 Шопенівський концерт у вик. Марг. Тромбіні-Казуро, 21.50. 22.00 Спорт. вістки, 22.05 Кабарет, словно-муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.15 до 23.55 Легка музика у вик. симф. орх., пл. (надає Варшава II.).

Четвер, 22. вересня 1938.

6.15 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Орх. музика, 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Веселе добрийдень, пл., анекдоти, комунікати, 11.00 У такт музики, муз. поранок для вселюдних шкіл, 11.25 Сюїта Гріга, пл., 12.03 Полуднева авд., 14.00 Із оперових мельодій, пл., 14.15 Пісні у вик. Ал. Кльоня, барит. у супр. форт., 14.35 Орхестральні плити, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра. 15.15 Малі радіослухачі працюють суспільно, 15.35 „Чорний Матвій" фрагм. із пов. В. Лопіньского, 15.50 Господарські вістки, 16.05 Музика з пл., 16.15 Авд. для дідів: Що це таке статистика, 16.35 Октет Сальйра з пл., 16.45 Із міжнародніх жіночих організацій, 17.00 Біжучі вісти з міста та провінції, 17.10 Камеральна музика з пл., 17.40 „Комедія помилок" новеля Г. Сенкевича, 17.55 Гальо, спорт!, 18.00 Огляд вісник, 18.10 Скрипковий рецітал, 18.30 Театр Уяви: „Ксєнжацьке весілля", 19.00 Пісеньки білих і чорних у Зл. Державах на 2 форт., 19.20, 20.45 Актуальна гутірка, 19.30 У погоні за пригодою, розр. концерт, орх., спів, сальон. джез, вібрафон, кельофон, 20.35 Веч. денник, 20.50 Актуальність, 21.02 „Арлезіянка" оп. Чілеї, трансм. із Торіна; у І-ій перерві коло год. 21.25 Спортові вістки, у II-ій перерві коло год. 22.10 Рецитація прози, 23.00 Ост. вістки, 23.20—23.55 Легка й танкова музика, Рецитація прози, 23.00 Ост. вістки, 23.20 до 23.35 Легка й танк. музика з пл. (надає Варшава II.).

Пятниця, 23. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Концерт дутої орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Добрийдень наймолодшим: „Пригоди самовара" Бен. Герца та поезійки, пісеньки, мельодійки, 11.00 Для шкіл: „Про кота, що ходив власними шляхами" на осн. Кіплінга, 11.25 Глазунов із пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Іван Кепура та Е. Бандровська-Турська, з пл.; у перерві в год. 14.30 Спортова гутірка, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Де я бував літом і що я бачив, гутірка для старших дітей, 15.30 Гутірка з хорими, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт у вик. орх., 16.40 Конкурсова гутірка П. Р., 16.45 Городище над Святим Озером, фейл., 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Репортаж із життя та жива музика, **17.45 Девятьсот пядесять літ християнства на Руси в українській мові виголосить д-р Конст. Чехович.** 17.55 Гальо, позір! 18.00 Ротаційна машина, 18.10 Серг. Танєєв: Тріо д-дур оп. 22, форт., скрипка, віол., 18.45 Літер. хроніка, 19.00 Пісні й арії в супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Весела Варшава" розр. концерт у вик. орх., спів; у перерві гумореска, 20.45 Веч. денник, 21.00 Прогр. резерва, 21.10 Калейдоскоп: сальон. орх., сопран, тенор, форт. дует, саксофон, 21.50 22.00 Спортові вістки, 22.05 Концерт бажань, 23.00 Останні вістки, 23.15—23.55 Легка й танк. музика з пл. (надає Варшава II).

Субота, 24. вересня 1938.

6.45 Руханка, 7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика дутої орх., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Кінчаємо тиждень, погідна авд., 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Сучасні піяністи, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Хор донських козаків, пл., 14.15 Орх. музика, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Театр Уяви для дітей: „Твої товариші", 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт у вик. орх., 16.45 Гротескові звичаї, фейл., 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Із співацького альбума, 17.45 Спортові вістки, 17.55 Гальо, спорт, 18.00 Наша програма, 18.10 Давня музика: форт., обой, 18.45 Фрагм. із „Пана Тадея", 19.00 Пять пісень Йоах. Рафа до слів Ем. Гайбля, 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт у вик. нар. капелі та хору, 20.00 Про Косцюшка (для дітей), Поляки у Вестфалії, 20.45 21.50 Спортові вістки, 21.10 Розр. концерт нар. капелі (продовження), 22.00 Година несподіванок, 23.00 Останні вістки, 23.05—23.55 Легка й танк. музика з пл. (надає Варшава II).

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 21. вересня 1938.

БЕРЛІН 16.30 Оповідання, 17.20, 19.00 Розр. музика, 18.10 Камер. музика, 19.45 Веч. гомін, 21.10 Китиця мельодій, орх., сол., БІЛГОРОД 21.00 Гумор, 21.30 Нар. пісні, БРЮСЕЛЯ ФР. 20.00, 21.00 „Паганіні" оп. Легара, БУДАПЕШТ 12.05 Солісти, 13.30, 22.20 Циг. музика, 18.25, 19.0, 20.40 Орх., 20.10 Спів, 21.00 Твори Ваврінеца, концерт під дир. Доганьї, ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Орх. концерт, 20.10, 21.00 Симф. концерт, 22.30 Розр. концерт, солісти, квартет вальдгорністів, КОШИЦІ 7.35, 14.10 18.45 Вістки, 18.00 Збирання, сортування та пакування овочів, Форт. концерт Милославської, „Дві розмови" комедія А. Аверченка, МІЛЯНО 17.50 18.00 Камер. концерт, 19.15 Сучасна музика, 21.00 Орх. концерт, 22.10 Орг. музика, 22.15 Танк. музика, ПРАГА 11.05 Популярний концерт, 18.20 Легка музика, 20.55, 21.10 „Осіння симфонія" Новака, 22.20 Форт. РАДІО ПАРІ 18.00, 18.30, Віол., 19.30 Діяльог, 20.30 Хор, 21.00, 22.00 Розр. програма, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 „Ля каза іннамората" оп. Льомбарда та Сімонія, ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.30 Два форт.

Четвер, 22. вересня 1938.

БЕРЛІН 14.15, 15.00, 18.00 Розр. музика, 19.00 Весела муз. авдиція, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.00 Спів, 18.10 Органовий рецітал, 19.30 Музика, 22.30 Концерт військ. муз., ВІДЕНЬ 10.30 Розр. музика, 12.00, 12.15 Танки давних часів 13.30 Балетова муз., 16.00 Танк. муз., 19.00 Твори на віолю да Гамба та форт., 20.10 „Віденські пісенькарі" розр. вечір з участю солістів, КОШИЦІ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.00 Господарський огляд, Гарія Михайловської: „Свекуса св. Антона", Культурне життя Праги, МІЛЯНО 19.30 Розр. муз.,

21.00, 22.00 Комедія Піранделя, 22.15 Танц. музика. МИНХЕН 20.10, 21.00, 22.00 „Джудіта" оп. Легара. ПРАА 17.40 Спів, 18.20 Легка музика. РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уявл. 19.00 Форт., 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт. РИМ 17.015 Музична казка, 19.30, 20.30 Розр. муз., 21.00, 22.00, 23.00 „Арлезіянка" оп. Чилі.

Пятниця, 23. вересня 1938.

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, 18.00 Весняний концерт, 19.45 Вечірній гомін, 20.10 21.00 Моцартівський концерт, 21.30 „Симфонія великого міста" Гофера, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.00 Концерт солістів, 17.25 Форт., 18.10 19.00 Цигт. музика, 19.45 20.00 21.00 22.00 „Аїда" оп. Верді, з пл., БРЮСЕЛЯ ФР. 20.00 21.00 22.00 „Три вальси" оп. О. Штравса, ВІДЕНЬ 15.30 Сучасна форт. музика, 18.00 Концерт симф. орх., тенор, 18.00 Молодь співає і грає, КОШИЦІ .375 14.10 18.45 Вісти, 18.00 В. Крайничець: „Бачи Омлія" драма. МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.30 22.00 Розр. концерт, ПРАГА 16.55 Концерт квінтету, 18.20 Сольов. квартет, 21.00 Янатчків фестіваль, концерт філь. орх. (у програмі **„Тарас Бульба" симф. рапсодія** і Симфонієта, ПРАГА II 19.45 20.00 21.00 „Веселий мужик" оп. Л. Фаля, РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уявл: „Лє Шамдоіс" ком. Місета, РИМ 17.15 Легка й танц. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Камеральна музика, Як повстає пісенька, Розр. музика, ШТРАСБУРГ 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт нар. орх.

Субота, 24. вересня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 18.00 Оп. мельодії, 20.10 21.00 Розр. концерт, 22.30 Легка й танц. музика, БРАТИСЛАВА 20.35 21.00 „Пірат" оп. Воктека, БУДАПЕШТ 12.05 Цигт. музика (у перерві 12.30 Комунікат), 17.25 18.00 Орх. концерт, 19.00 20.00 Концерт цигт. музики та солістів, ВІДЕНЬ 10.30 Розр. музика, 12.00 13.15 Розр. концерт, орх., тенор, 15.30 Сільське життя в Англії, з муз. іл., 18.00 Вок. концерт, 20.10 21.00 Веселий вечір, 22.20 23.00 А завтра неділя, орх., сол. ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.00 „Весела вдова" оп. Легара, 22.30 Прелюдія та фуги Баха. КОШИЦІ 7.01 14.10 18.45 Вісти, 18.00 Спортові актуальности Закарпаття, Праця учителя в школі, Пів години для дітей: казки, деклямації, музика, МІЛЯНО 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Арлезіянка" оп. Чилі, опісля танц. музика, ПРАГА 12.41 Військ. орх., 18.20 Легка музика, 22.35 Танц. музика, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 Театр Уявл. 21.10 Кабарет, 22.05 Симф. музика, РИГА 18.00 Лотиські пісні, РИМ 19.30 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Мушчина комедія, Весела муз. вид.

БІРЖА.

Львів 20 вересня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 90.12 89.67 Доляри американські 5.31.50, 5.28.57 Доляри канад. 5.30.50—5.28.05 Фунти анг. 287.14—285.66, Франки фр. 14.40—14.30, Франки швайцарські 120.40—119.63 Фунти анг. 25.53—25.47, Гульдени данц. 100.25—99.75, Корони ч. 14.30—13.80 Корони дан. 114.35—113.55 Кор. норв. 128.65—127.70, Корони шв. 131.93—131.00 Ліри італ. 20.10—19.50, Марки фінлян. 11.30—11.00, Марки нім. 70.00 — 72.00, Тель Авів 23.20—24.70, Марки нім. срібні 86.00 — 81.00

Акції.

Банк Польський 123.50 Цукор. 38.00 Вугіль 39.00, Ліпопол 82.25, Модмеів 18.20, Островець 61.00, Стараховичі 41.75 Габербуш 97.25

Папери

4% пів прем. внутр. 67.00, 65.25 3% інв. 1 ем. 82.50 серія немот 3% пов. ин. 2 ем. 83.25 серія немот 1 доляр. 67.00 прем. дол. 41.25 4% консол. 66.00

Тенденція слаба.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 20 вересня 1938.

1 кг. масла десер. бальон. безкош. 2.61 зол.
1 кг. масла бочков. вид. в ниж. 2.70 зол.
молоко 14—15 сот.
1 кг. яйць 1.55

Тенденція на масло та яйця сильна, а молоко вдержана.

СПОВІСТКА.

Вступні іспити до кооперативного ліцею Р.С.У.К. відбудуться в днях 28. і 29. вересня в домі Р.С.У.К. вул. Тешлицька 1. Початок шкільного року 1. жовтня.

ПАРАСОЛІ МАЙЖЕ **ЗАДУРНО**

з найтриваліших гатунків, які не промокають і не тріскають та з найоригінальніших взорів ТЕПЕРІШНЬОГО СЕЗОНУ поручає ПЕРШОРЯДНА ВИРІБНЯ ПАРАСОЛЬ „С І К О" відомої фірми СІХЕР І КОРКЕС, ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 23, в ПАСАЖІ ПРАВОРУЧ зараз біля „ОРБІСУ" — РЕПАРАЦІЇ І ПОКРИТТЯ виконує прецизійно на місці ЗАДУРНО.

Отже хто хоче бути вдоволеним, нехай зверне увагу на докладну адресу і число дому.

КОРИСТАЙТЕ

з небувало дешевої продажі з приводу реконструкції дому і льокалю.

Перфумерія **С. ФЕДЕР**

ТЕПЕР ЛЬВІВ

СИКСТУСЬКА 2.

30 кроків від правого рогу Легіонів.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ПОШУКУЮ праці самостійної кухарки на провінцію. Львів, Собіського 28, п. Гевко. 1-4

НАУКА

ПРИЙМАЮ на науку кравецтва фахово як також для дому, курса для старших пань, ручу за успіх. Знана робітня суконь ВОЛИНСЬКОЇ, Львів, Собеського 12, тел. 217-04. 1868в 1-5

КУПНО — ПРОДАЖ

ВИПРАВИ кухонні компактні, емалія 65.—, алюміній 99.— з млинками, залізком і ін. Рентшнер, Леґіонів 37. 1984-5

КОВДРИ найдешевше купиш ВИРІБНЯ КОВДЕР, Кентшинського 4. 1918 6-10

ВУГОЛЬ, кокс, дрова продає КАЛИТЯК, Байки 14, тел. 238-24. 1682 17-20

ГОДИННИКИ, біжутерія, китайське срібло великий вибір — дешеві ціни, Л. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ, Львів, Академічна 2. 1982 2-8

МЕШКАННЯ

ПОКІЙ кухня, електрика, город, новий дім, 30 зол. Капуцинська 11, бічна Церковної. Довідатися Іваків. 2001 1-3

ДВІ кімнати, передпокій, кухня, комфорт 60 зол. Городецька 227 над аптекою. 2001 1-3

ДВІ великі кімнати, передпокій, кухня, осібні входи, повний комфорт, новий дім, Тарновського 48, оглядати від 10—3. Комірне 80 зол. 2001 1-3

ШУКАЮ кімнати для студента унів. Окремий вхід, вул. Длугоша або околиця. Зголошення до 26. IX. Адм. „Діла" під „Точна платня". 1991 1-1

3 АБО 2 ПОКОЇ, кухня, комфорт, заріз вибайну, Костюшерська 23. 1-2

РІЖНІ

ШКІЛЬНІ ФАРТУШКИ клотові, шовкові, найкращі, найдешевші, найтриваліші лише у виробі „ПАЛЮМ", Гетьманська 22, побіч Музею. 1780 2-

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА як нові, гарантовані, закордонні на ріжні ціни продає, купує, міняє Гапак, Пілсудського 21. 1. п. 1745 9-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, впркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 89-100

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

лікар недуг шкірних,
венеричних та лікарської косметики

Роман Лисяк

б. приватний асистент д-ра Е. Дурделла та лікар шкірно-венер. клініки.

Льв в, вул. Сикстуська 56

Косметичний Інститут і Лябораторія **Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО**

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-23.

УСУВАЄ: аномалії цери,ároговатіння, пігменту, волосся, близни, дзьоби по віспі і плями. Масажі. Тривке усування зморщок, жилянків і відморожень власною методою. Тривке усування оволосіння ніг катафорезою. Постійні рум'янці підшкірним запусканням краски (татуування). Урядово затверджені курси закордонної програми. 1668 5-10

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАЛІЗНІ ТОВАРИ

з першорядних фабрик поручає по дуже низьких цінах

І. ТІГЕР ЛЬВІВ, вул. Личаківська 24 а.
Гуртівня заліза

Фортепіяни, піяніна

першорядних марок нові й оказійні.
Догідні кредитові умовини

Новацький

Львів, Пілсудського 17.
Тел. 235-21.

ПАЛАТА ДИТИНИ

ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1. ТЕЛ. 116-97
поручає у великім виборі
ПЛАЩИКИ, УБРАНЕЧКА І СТУДЕНТСЬКІ МУНДУРКИ.
1898 -11

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і зі всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію 808 найкращої доставки. 47-50

ШВАЛЬНЯ „ЕМКА"

ПІДВАЛЛЯ 1.

поручає по приступних цінах мужеське і жіноче білля, постіль, піжами, шляфрочки, блюзочки, спідничи. Охоронні плащі. — Замовлення із власних і принесених матеріялів виконує до 24 годин.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ВЕСНЯНКИ усуває певно

ЦЕРУ очищує і відмолоджує

Д-РА ШТЕНЦЛЯ

БЕНІҐНІНА

КІР

Львів, Уейського 6
Тел. 280-88.
Станиславів, 3-го Мая 4. II. тел. 20
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ.

ВУГІЛЛЯ — КОКС — ДЕРЕВО в найдобірніших якостях доставляє „НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ" Львів, Ринок ч. 36. Тел. бюра 103-21 тел. складу 269-68. Інформації: Бюро — Ринок 36, та склади: Ринок 36, Личаківська 115, пл. Більчевського 3, Солодова 1 та Жовківська 128. — Точна вага — солідна обслуга. 1895

Найдешевші меблі

в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-...

Навіть мурин біліє вживаючи цього мила!

Мило Квіткової Води

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1. РІГ РИНКУ

ВЖЕ ВІДКРИТА першорядна робітня і крамниця взуття під фірмою

Ярема Львів, Коперника 2. (давн. вул. Фредра ч. 2)

поручає на осінній сезон жіноче, мужеське, спортове і ортопедичне

ВЗУТТЯ

Товар тільки першорядний. Ціни ...
1751 1-20

Дивани, тапчани, меблеві матеріяли тапети, і т. п.

Проєктування і виконання комплетного нутра дому з власних заводських ...

Т. Кисяк і сини

ЛЬВІВ, ПЛ. СМОЛЬКИ 4
1784 Тел. 240-09 і 219-85

УКРАЇНСЬКА РОБІТНЯ ВЗУТТЯ

МИКОЛИ ДОВГАНИКА

ЛЬВІВ — УНІЇ ЛЮБЛИНСЬКОЇ ...
(біля Курковї)

на складі має нове взуття і виконує на замовлення; приймає всякого роду поправки. Поручається Впр. Духовенству ...

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір чосопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по зол. 0.15
купно, продаж, виміни і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . . . зол. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик — Видає Видавнича Спілка „Діло" — З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10